

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Załącznik nr 3

AUTOREFERAT
przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz
osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Dr Anna DOŚ
adiunkt w Katedrze Finansów Przedsiębiorstw i Ubezpieczeń Gospodarczych

KOLEGIUM FINANSÓW

Katowice 2021

Spis treści

1. Imię i nazwisko.....	2
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe - z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.....	2
3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych	2
4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z póź.zm.)	3
4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego	3
4.2. Uzasadnienie podjętego problemu badawczego	3
4.3. Cel i tezy badawcze	4
4.4. Metody badawcze	6
4.5. Omówienie struktury i treści monografii	7
4.6. Wkład w dyscyplinę ekonomii i finansów	17
5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.....	31
5.1. Aktywność naukowa realizowana na uczelniach zagranicznych: staże naukowe i współpraca cykliczna	31
5.2. Aktywność naukowa realizowana na uczelniach zagranicznych: udział w sieciach badawczych, organizacja i udział w konferencjach międzynarodowych	35
5.3. Pozostała działalność naukowa	37
6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę.....	52
6.1. Działalność w obszarze kształcenia i dydaktyki.....	52
6.2. Działalność organizacyjna	56
6.3. Współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym.....	57

1. Imię i nazwisko

Anna Doś

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe - z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

2010 - Dyplom doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, nadany uchwałą Rady Wydziału Finansów i Ubezpieczeń, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Tytuł rozprawy doktorskiej:

„Ryzyko ekologiczne przedsiębiorstw na rynku ubezpieczeń majątkowych”,

Promotor:

Prof.zw. dr hab. Krystyna Znaniecka

Rozprawa otrzymała II nagrodę w X edycji konkursu na najlepszą pracę doktorską z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych i społecznych organizowanego przez Rzecznika Ubezpieczonych i Gazetę Ubezpieczeniową pod patronatem KNF i MNiSW

2004 - Dyplom magistra ekonomii, uzyskany na kierunku Finanse i Rachunkowość Wydziału Finansów i Ubezpieczeń, Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego w Katowicach (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

Tytuł pracy magisterskiej:

„Wpływ polityki podatkowej państwa na dochody gmin”,

Promotor:

Prof. zw. dr hab. Halina Buk

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Nazwa pracodawcy	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Okres zatrudnienia	od 01.10.2015 do nadal
Zajmowane stanowisko	adiunkt w Katedrze Finansów Przedsiębiorstw i Ubezpieczeń Gospodarczych, Kolegium Finansów
Podstawowy zakres obowiązków	praca badawczo-naukowa i dydaktyczna

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Nazwa pracodawcy	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Okres zatrudnienia	od 26.01.2011 do 30.09.2015
Zajmowane stanowisko	adiunkt w Katedrze Finansów, Wydział Finansów i Ubezpieczeń
Podstawowy zakres obowiązków	praca badawczo-naukowa i dydaktyczna
Nazwa pracodawcy	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Okres zatrudnienia	od 01.10.2004 do 25.01.2011
Zajmowane stanowisko	asystent w Katedrze Finansów, Wydział Finansów i Ubezpieczeń
Podstawowy zakres obowiązków	praca badawczo-naukowa i dydaktyczna

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z póź.zm.)

4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego

Dziełem stanowiącym osiągnięcie jest monografia naukowa mojego autorstwa **pt.: Czynniki społecznej odpowiedzialności biznesu - ujęcie systemowe**, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 2020, s. 1-386, ISBN 978-83-7875-665-1.

Recenzent wydawniczy:

Prof. dr hab. Bogusław Fiedor, Dr.h.c. - Katedra Ekonomii Ekologicznej, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

4.2. Uzasadnienie podjętego problemu badawczego

Tematyka społecznej odpowiedzialności biznesu (Corporate Social Responsibility – CSR) z roku na rok zyskuje na znaczeniu zarówno w ekonomii jak i zarządzaniu, co wskazuje, że jest to obszar krytyczny dla współczesnej nauki i zasługujący na uwagę badawczą. Umacnia się przekonanie o istotnym znaczeniu etyki biznesu oraz potrzebie głębszego rozumienia relacji między społeczeństwem i prywatnym biznesem. Jednocześnie przedsiębiorstwa, kierując się zasadą odpowiedzialności za oddziaływanie na społeczeństwo i środowisko, rozpoznają

i wdrażają działania służące reorientacji w kierunku rozwoju zrównoważonego. Zjawisko to jednak cechuje się zróżnicowaną dynamiką i intensywnością, co sugeruje, że przyczyny i okoliczności skłaniające przedsiębiorstwa do włączenia się w działania pro-społeczne i pro-środowiskowe są złożone.

Lektura krajowego i światowego dorobku publikacyjnego w obszarze badań dotyczących CSR pozwoliła mi dostrzec, że zdecydowanie przeważa poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, w jakim zakresie i w jaki sposób bycie przedsiębiorstwem społecznie odpowiedzialnym oddziałuje na efektywność finansową. Jest to w pierwszej kolejności wyraz koncentracji uwagi badawczej na rezultatach CSR, której skutkiem jest niedostatek wiedzy w obszarze przyczyn zjawiska społecznej odpowiedzialności. Istotne jest jednak również, że poszukiwanie związku pomiędzy CSR a efektywnością finansową, choć skupia się na rezultatach CSR, opiera się *explicite* bądź *implicite* na założeniu, że motywem sterującym zaangażowaniem firm w CSR jest lub powinna być możliwość osiągnięcia korzyści finansowych. W perspektywie nowatorstwa i złożoności praktyk CSR a także w perspektywie istotnych związków koncepcji CSR z badaniami z obszaru filozofii, etyki, psychologii, socjologii, polityki a nawet antropologii i kultury, podejście do CSR, którego dominację można zauważyć w literaturze ekonomicznej, znacząco redukuje rozumienie potencjalnych przyczyn i okoliczności skłaniających przedsiębiorstwa do zaangażowania w CSR (czynników CSR). **To spostrzeżenie skłoniło mnie do wniosku, że występuje luka w obszarze rozumienia przyczyn zjawiska CSR. Brakuje zwłaszcza szerokiego podejścia do identyfikacji czynników CSR, które jednocześnie byłoby podejściem poprawnie zorganizowanym pod kątem komunikacji pomiędzy dyscyplinami wnoszącymi wkład w rozumienie zjawiska CSR oraz pod kątem meta-teoretycznym. Wypełnienie tej luki poznawczej jest kluczowe dla rozumienia czynników, które określają dlaczego przedsiębiorstwa decydują się bądź nie decydują na prowadzenie działalności w sposób społecznie odpowiedzialny a tym samym dla zdiagnozowania podstaw rozwoju zrównoważonego.**

4.3. Cel i tezy badawcze

Z zamiarem wypełnienia zidentyfikowanej luki poznawczej podjęłam badania naukowe, których wyniki prezentuje monografia Doś A. (2020), *Czynniki społecznej odpowiedzialności biznesu - ujęcie systemowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice, stanowiąca moje główne osiągnięcie naukowe. Monografia przedstawia rezultaty badań nad rozpoznaniem czynników CSR w ujęciu systemowym, które zakłada możliwość występowania czynników CSR na poziomie instytucjonalnym, organizacyjnymi

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

indywidualnym oraz możliwość występowania systemowych interakcji pomiędzy tymi poziomami. Takie podejście jest nowatorskie, gdyż dotychczasowe – bardzo nieliczne – badania w obszarze czynników CSR – ze względu na swój zdecydowanie ograniczony, a zatem wycinkowy, zakres – dostarczają wiedzy rozproszonej i niepełnej.

Problemy dotyczące identyfikacji przyczyn i okoliczności zaangażowania przedsiębiorstw w odpowiedzialność społeczną mają charakter nie tylko systemowy ale i interdyscyplinarny. W prezentowanej monografii, poprzez teoretyzowanie jakościowe, zaproponowałam autorskie ramy koncepcyjne analizy relacji przyczynowo - skutkowych w systemie czynników CSR. Ramy te zbudowałam w oparciu analizę potencjału wiodących nurtów metodologicznych w ekonomii oraz syntezę meta-teoretyczną poszerzającą rozumienia badanego zjawiska ponad wkład, jaki wnoszą one odrębnie.

Problemem badawczym, który podjęłam w monografii, jest eksploracja, klasyfikacja i eksplikacja czynników CSR. Za **cel główny** prezentowanych badań **obrałam identyfikację i ocenę instytucjonalnych, organizacyjnych i indywidualnych czynników CSR rozpatrywanych w sposób systemowy, a więc z uwzględnieniem powiązań zachodzących między tymi trzema poziomami CSR.**

Cel główny badań zdekomponowałam na cele szczegółowe obejmujące cele teoriopoznawcze i cele aplikacyjne.

Cele teoriopoznawcze to:

- 1) Prezentacja teoretycznych podstaw koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstwa i jej ewolucji.
- 2) Teoretyczna identyfikacja czynników CSR w nurtach metodologicznych: ekonomii neoklasycznej, ekonomii instytucjonalnej i ekonomii behawioralnej.
- 3) Wypracowanie ontologicznych, epistemologicznych i metodologicznych założeń dla systemowego podejścia modelowego w identyfikacji czynników społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

Cele aplikacyjne to:

- 1) Praktyczna weryfikacja wyróżnionych czynników społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w układzie trzech poziomów: instytucjonalnego, organizacyjnego i indywidualnego.
- 2) Empiryczna weryfikacja interakcji występujących między czynnikami CSR.

Dla osiągnięcia celów aplikacyjnych przeprowadziłam badania na grupie przedsiębiorstw niefinansowych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Badaniami objęłam lata 2014-2017.

W badaniach przyjąłam **tezę główną** głoszącą, że **wśród czynników społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw występują powiązane czynniki o charakterze**

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

instytucjonalnym, organizacyjnym i indywidualnym. Postawiłam również następujące **tezy szczegółowe:**

- Identyfikacja i ocena czynników CSR wymaga podejścia systemowego.
- Zastosowanie założeń ekonomii neoklasycznej w badaniu czynników społecznej odpowiedzialności wiąże się ze znaczną redukcją znaczenia CSR i zawężeniem katalogu dopuszczalnych czynników CSR.
- Założenia ekonomii instytucjonalnej i behawioralnej pozwalają na badanie czynników CSR spójne z pojemnością znaczeniową koncepcji CSR i na rozpoznanie nowych czynników CSR.
- Z pozycji meta-teoretycznej jako zintegrowane podłoże badania czynników instytucjonalnych, organizacyjnych i indywidualnych CSR należy uznać paradygmat interpretatywny.

Na podstawie wniosków z dokonanego przeglądu literatury i wstępnej oceny praktyki gospodarczej sformułowałam następujące hipotezy badawcze:

Hipoteza 1: Na płaszczyźnie instytucjonalnej istotnym czynnikiem CSR jest sektor i liczba zatrudnionych pracowników.

Hipoteza 2: Na płaszczyźnie organizacyjnej istotnym czynnikiem CSR jest wielkość i struktura zasobów przedsiębiorstwa, efektywność ich wykorzystania i struktura ich finansowania.

Hipoteza 3: Na poziomie indywidualnym istotnym czynnikiem CSR jest profil demograficzny i profil edukacyjno-kognitywny menedżera.

Hipoteza 4: Pomiędzy instytucjonalnymi, organizacyjnymi i indywidualnymi czynnikami CSR występują interakcje uzasadniające konieczność systemowego podejścia do analizy czynników CSR.

4.4. Metody badawcze

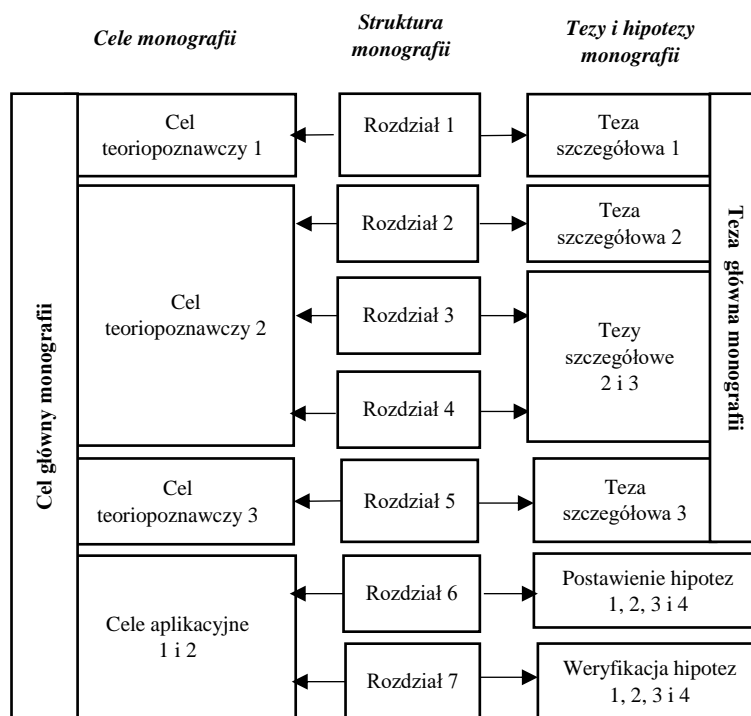
W poszukiwaniu czynników CSR posłużyłam się metodą analizy relacji przyczynowo – skutkowej, gdzie jako przyczyny CSR rozumie się czynniki występujące na niższym poziomie rzeczywistości [Hardt, 2013] (a zarazem na innym poziomie ontologicznym) powodujące, że przedsiębiorstwa angażują się w CSR. Teoretyczną identyfikację czynników CSR przeprowadziłam na gruncie ekonomii neoklasycznej oraz dwóch kluczowych szkół w obrębie współczesnej ekonomii heterodoksyjnej - nowej ekonomii instytucjonalnej oraz ekonomii i finansów behawioralnych. Posłużyłam się przy tym metodą analizy i syntezy polskiego i światowego dorobku publikacyjnego.

Aby zapewnić integralność rozpoznania czynników CSR oraz komunikowalność rezultatów badań przeprowadziłam analizę meta-teoretyczną i opracowałam na jej gruncie jednorodne założenia ontologiczne, epistemologiczne i metodologiczne dla badania czynników CSR. Rozważyłam szczegółowo paradygmaty: funkcjonalistyczny, interpretatywny i radykalny humanistyczny. W toku analizy uznałam, że spośród tych paradygmatów to paradygmat interpretatywny stanowi podłoże heurystyczne „dekonstrukcji” CSR i wiążących się z nią procesów decyzyjnych. Tym samym daje możliwość zrozumienia tła, wartości i kontekstów, które wpływają na wyniki badań. Paradygmat ten przyjąłam zatem jako matrycę dyscyplinarną dla badania empirycznego czynników CSR.

Badania empiryczne służące weryfikacji przyjętych hipotez badawczych i osiągnięciu założonych celów aplikacyjnych zaprojektowałam jako badania hybrydowe, łączące metody jakościowe - wykorzystane do badania czynników CSR z obszaru instytucji wyższego poziomu, oraz ilościowe – wykorzystane do empirycznej weryfikacji czynników instytucjonalnych na poziomie ładu, czynników organizacyjnych i czynników indywidualnych. W badaniach ilościowych posłużyłam się metodą analizy funkcji regresji krokowej wstecznej. Zdecydowałam, że zmienną zależną modelu, reprezentującą bardzo trudno empirycznie obserwowalną intensywność zaangażowania przedsiębiorstwa w CSR, opracuję z wykorzystaniem metody ilościowej analizy treści raportów rocznych. Procedurę kwantyfikacji zmiennej zależnej w oparciu o kodowanie informacji właściwych dla standardów raportowania CSR przygotowałam w odniesieniu do literatury przedmiotu oraz standardów raportowania CSR. Z kolei metody aproksymacji instytucjonalnych, organizacyjnych oraz indywidualnych predyktorów zmiennej zależnej dobrałam w odniesieniu do wiodących i szeroko akceptowanych praktyk badawczych reprezentujących obszar finansów, ekonomii instytucjonalnej oraz ekonomii behawioralnej.

4.5. Omówienie struktury i treści monografii

Praca obejmuje siedem rozdziałów podzielonych na podrozdziały. Powiązanie struktury pracy z obranymi celami, sformułowanymi tezami i hipotezami przedstawia rysunek 1.

Rys. 1. Struktura pracy w odniesieniu do celów, tez i hipotez

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwszy rozdział pracy służy doprecyzowaniu rozumienia koncepcji CSR, które jest niezbędne dla właściwego zaprojektowania podejścia interdyscyplinarnego i systemowego w badaniu czynników CSR. Definicje CSR wykazują kilka wspólnych, powtarzających się i trwałych cech lecz są zdecydowanie kontekstualne: nawiązują do różnych tradycji badawczych i różnych problemów praktycznych. Uznałam zatem, że przegląd definicji nie jest wystarczający dla ustalenia znaczenia CSR i że niezbędne jest przedstawienie ewolucji badań w tym obszarze a samej koncepcji - jako konstruowanej w drodze rozwoju teorii i odniesień do bieżących wyzwań społeczno-gospodarczych. W rozdziale pierwszym przeglądu oraz krytycznej analizy i syntezy stanu badań nad kierunkami ewolucji koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu we współczesnej ekonomii i naukach o zarządzaniu. Posłużyłam się metodą analizą literatury światowej, a zwłaszcza literatury amerykańskiej będącej zdecydowanie wiodącym środowiskiem dyskusji nad CSR.

Nowatorskie podejście, które zastosowałam w prezentacji ewolucji koncepcji CSR w rozdziale pierwszym, polega na (a) rozpoznaniu i aplikacji podziału na dwa różniące się jakościowo etapy ewolucji oraz (b) na zaprojektowaniu i aplikacji nowego klucza systematyzującego stopniowy postęp konceptualizacji CSR. Kluczem tym jest odniesienie do odpowiedzialności jako kategorii filozoficznej a zatem kategorii posiadającej cztery aspekty:

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

przedmiot, podmiot, wartościowanie i proces. Ewolucję koncepcji przedstawiłam jako rozwój myśli ekonomii i zarządzania w obszarze tych aspektów.

Jako pierwszy zaprezentowałam etap trwający do połowy lat 70-tych XX w. Odniosłam się do znaczących prekursorów i współtwórców koncepcji CSR, takich jak M. Heald, W. Frederick, K. Davis, F. Elbring i - przede wszystkim - H. Bowen. Uznałam, że cechą szczególną tego etapu jest koncentracja na CSR w kontekście równowagi pomiędzy sektorem prywatnym a publicznym. Przeprowadziłam dowodzenie, że na tym etapie rozwoju koncepcji dominuje koncentracja na tym aspekcie CSR, jakim jest wartościowanie.

Następnie zaprezentowałam drugi - rozpoczynający się w latach 70-tych XX w. - etap ewolucji koncepcji CSR. Etap ten wyróżniłam uznając, że charakteryzuje się on zdecydowanym przesunięciem uwagi badaczy w kierunku CSR jako elementu strategii przedsiębiorstwa. Podkreśliłam, że na tym etapie następuje znaczna intensyfikacja badań wydatnie ubogacająca nośność koncepcji CSR, lecz równocześnie skutkująca niejednorodnością podejść badawczych i trudnościami w dyskusji akademickiej. Przedstawiając ten etap omówiłam:

- model piramidy społecznej odpowiedzialności A. Carrola [1991],
- koncepcję Corporate Social Performance (A. Carroll [1991], R. Strand [1983] i inni);
- model D. Wood [1991], z fundamentalnym rozróżnieniem zasad, poziomów, procesów i rezultatów CSR, wraz z jego rozwinięciem przez D. Swanson [1995] (szersze uwzględnienie wartościowania i procesów etycznych na poszczególnych poziomach CSR) oraz prezentacją poglądów T. Donaldsona [1982] na temat "moralnych właściwości przedsiębiorstwa",
- koncepcję *corporate citizenship*, czyli "obywatelstwa korporacyjnego",
- ideę *politycznej CSR*, w nawiązaniu do dyskusji o udziale państwa i korporacji w tworzeniu i egzekucji regulacji publicznej w ramach policentrycznego systemu zapewnienia dobrobytu.

Podkreśliłam, że w drugim wyróżnionym przeze mnie etapie konceptualizacji CSR rozbudowano rozumienie wszystkich aspektów odpowiedzialności a zwłaszcza aspektu, jakim jest proces odpowiedzialności. Zważywszy na niejednorodność podejść badawczych w obszarze CSR w rozdziale pierwszym zaprezentowałam też czołowe propozycje systematyzacji koncepcji CSR oraz dyskusję nad pojęciem CSR jako terminem naukowym. Przedstawiłam uzasadnienie konkluzji, że podstawy CSR są bardzo zróżnicowane, a przy tym ontologicznie nieredukowalne oraz, że złożoność zjawiska wymaga podejścia systemowego do badania czynników CSR.

W rozdziale pierwszym wykazałam również występowanie luki badawczej w odniesieniu do zarówno samej istoty systemowego podejścia do badań nad CSR (brak kompleksowego

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

teoretycznego opracowania relacji przyczynowo-skutkowych w systemie czynników CSR,) jak i badań empirycznych w tym zakresie. Podejście zakładające relacje systemowe między czynnikami, które proponuję w monografii, jest więc nowatorskie i wnosi wkład w rozwój wiedzy.

W rozdziale drugim przedstawiłam teoretyczną identyfikację czynników CSR przeprowadzoną w nurcie w ekonomii neoklasycznej, gdzie głównym punktem odniesienia jest kreacja wartości dla właścicieli przedsiębiorstwa. Zważywszy na konieczność pomiaru wartości dla właścicieli rozpatrzyłam różne mierniki finansowe i za najważniejszy z nich uznałam opartą na koncepcji zysku rezydualnego ekonomiczną wartość dodaną (EVA). Następnie zaproponowałam autorski model czynników CSR w kontekście maksymalizacji wartości dla właścicieli. W tym modelu wybrana miara kreacji wartości dla właścicieli (EVA) stanowi funkcję wyższego rzędu użyteczności tych grup otoczenia, które wpływają na komponenty EVA, i które mogą reagować na CSR. Przeprowadziłam analizę znaczenia CSR dla funkcji decyzji interesariuszy rynkowych i pozarynkowych przedsiębiorstwa i sformułowałam propozycje w zakresie budowy funkcji użyteczności interesariuszy z uwzględnieniem CSR. Instrumentarium matematyczne, które zastosowałam, nie jest metodą analizy lecz służy precyzyjnemu wyrażeniu rozpatrywanych zależności. Wykazałam przy tym, że potencjał standardowej ekonomii neoklasycznej w zakresie teoretycznej identyfikacji czynników CSR można wykorzystać wyłącznie dla identyfikacji czynników poziomu organizacyjnego przedsiębiorstwa. Polega to przede wszystkim na modelowaniu wpływu decyzji podmiotów otoczenia zewnętrznego na wartość EVA. Potencjał ekonomii neoklasycznej jest natomiast bardzo ograniczony jako podłoże identyfikacji czynników CSR poziomu instytucjonalnego i indywidualnego.

W dalszej części rozdziału drugiego podjęłam próbę rozpoznania teorii i modeli, które powyższe ograniczenie zmniejszają. Jako takie przedstawiłam instrumentalną teorię interesariuszy, teorię sygnalizacji, zasobową teorię przedsiębiorstwa oraz teorię agencji, a w jej ramach agencyjną teorię przedsiębiorstwa. Teorie te z jednej strony rozbudowują rozumienie procesów zachodzących w przedsiębiorstwie ponad to, co proponuje model neoklasyczny, z drugiej zaś modyfikują standardowe neoklasyczne założenia dotyczące właściwości rynku jako przestrzeni działania przedsiębiorstwa. Uzupełniają one też neoklasyczne rozumienie CSR o perspektywę czynników poziomu instytucjonalnego i indywidualnego poziomu CSR. Ostatecznie jednak w rozdziale drugim wykazałam, że właściwe dla podejścia neoklasycznego założenie o automatyzacji reakcji przedsiębiorstwa na bodźce płynące z otoczenia marginalizuje kwestię wyboru a zatem samej odpowiedzialności.

Uznałam zatem, że zastosowanie ram teoretycznych ekonomii neoklasycznej dla badania CSR grozi utratą tożsamości koncepcji CSR.

W rozdziale trzecim dokonałam identyfikacji czynników CSR na podstawie założeń metodologicznych oraz aparatu kategoryjnego i analitycznego ekonomii instytucjonalnej. Rozważania te nie mają odpowiednika w polskiej literaturze przedmiotu, a w literaturze światowej mają charakter jedynie przyczynkowski. Zastosowałam strukturę rozważań opartą na czterech poziomach instytucji O. Williamsona [2000] i ich znaczeniu dla pozyskania i utrzymania legitymizacji przez przedsiębiorstwo. Opracowałam i przedstawiłam model idealizacyjny zależności między czterema poziomami instytucji według O. Williamsona [2000] a wymiarami CSR w ujęciu A. Carrola [1991]. Wykazałam, że czynniki CSR można zlokalizować na wszystkich poziomach instytucji O. Williamsona. Przeprowadziłam dowodzenie, że podejście instytucjonalne jest homogenicznym fundamentem teoretycznym dla analizy czynników CSR instytucjonalnych, organizacyjnych i indywidualnych, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz przedsiębiorstwa. Podejście to rzuca również światło na strategiczną CSR a więc działania podejmowane dla osiągnięcia celów finansowych. W rozdziale trzecim podkreśliłam również występowanie konfliktu pomiędzy różnymi instytucjami warunkującymi CSR. W sposób nowy zobrazowałam występowanie zbieżności i rozbieżności pomiędzy instytucjami rynkowymi i nierynkowymi w zakresie stymulowania prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z postulatami koncepcji CSR.

Ważnym spostrzeżeniem, którego dokonałam w rozdziale trzecim, było, że interakcjonizm, stanowiący jedno z głównych stanowisk ontologicznych ekonomii instytucjonalnej, podkreśla wzajemne oddziaływanie pomiędzy poziomami analizy CSR. Stwarza zatem podstawy dla podejścia systemowego. Ukazałam jednocześnie, że zrozumienie mikropodstaw i mikroprocesów – zachodzących na poziomie indywidualnym – jest niezbędne dla dalszego postępu w wyjaśnieniu, w jaki sposób tworzone, utrzymywane i zakłócone są ustalenia instytucjonalne. Podkreśliłam tym samym, że podejście behawioralne jest komplementarne względem podejścia instytucjonalnego.

Rozdział czwarty poświęciłam rozważeniu potencjału ekonomii behawioralnej dla wyjaśnienia czynników CSR. Rozważania te rozpocząłam od zaprezentowania krytyki modelu *homo oeconomicus* jako teoretyczno-metodologicznego punktu wyjścia dla powstania i wyodrębnienia się nurtu behawioralnego w ekonomii. Ze względu na bogaty dorobek ekonomii behawioralnej identyfikację czynników CSR na jej gruncie zawęziłam do dwóch ścieżek, które zdiagnozowałam jako główne ścieżki włączenia rekonstrukcji koncepcji *homo oeconomicus* w analizę kwestii zaangażowania przedsiębiorstw w CSR. Te ścieżki to rozważenie CSR jako decyzji o dostarczeniu dobra publicznego (redukcji negatywnego efektu

zewnątrznego) oraz rozważenie CSR jako decyzji złożonej. Wykazałam, że są to konteksty, w których właściwości behawioralne decydenta ujawniają się ze szczególną ostrością jako determinanty jego decyzji. W dalszej części rozdziału przeprowadziłam teoretyczną identyfikację czynników CSR w nurcie ekonomii behawioralnej korzystając z dorobku tego nurtu w obszarze behawioralnych czynników kontrybucji na rzecz dobra publicznego – ze szczególnym uwzględnieniem dorobku badań eksperymentalnych, oraz behawioralnych czynników podejmowania przez menedżerów decyzji złożonych. Analiza czynników zachowania kooperatywnego w obszarze dostarczania dóbr publicznych oraz czynników decyzji złożonych (podejmowanych w warunkach niepewności, wielości alternatyw i złożonych zależności) wykazała, że system wartości, profil etyczny, właściwości kognitywne decydenta, jak również utarte zasady i normy są w większym stopniu czynnikami CSR niż rachunek optymalizacyjny.

Wykorzystując behawioralną teorię przedsiębiorstwa, teorię wyższych poziomów oraz teorię społecznego uczenia się dokonałam syntezy włączenia uwarunkowań moralnych w analizę decyzji menedżerów dotyczących angażowania się przedsiębiorstw w CSR. Wykazałam też, że ekonomia behawioralna podkreśla znaczenie norm i zasad dla decyzji zbliżonych do decyzji o CSR. Uznałam to za wytyczenie w ramach ekonomii behawioralnej ścieżek komunikacji z ekonomią instytucjonalną w obszarze identyfikacji czynników CSR.

W rozdziale czwartym przedstawiłam też autorski (oparty na teorii społecznego uczenia się) model decyzji menedżera oparty na kategoriach moralnych. Model jest istotnym osiągnięciem w zakresie konceptualizacji CSR, gdyż udziela odpowiedzi na pytanie, czy CSR jest wyłącznie obszarem decyzji indywidualnych czy też obszarem decyzji przedsiębiorstwa, a zatem, czy CSR jest rzeczywiście społeczną odpowiedzialnością przedsiębiorstw a nie wyłącznie menedżerów. Model ten stanowi poznawczo wartościowe uszczegółowienie powiązań ekonomii behawioralnej i ekonomii instytucjonalnej w obszarze czynników CSR.

Na drodze rozważań przeprowadzonych w rozdziale trzecim i czwartym wykazałam, że założenia ekonomii instytucjonalnej i behawioralnej pozwalają na badanie czynników CSR spójne z pojemnością znaczeniową koncepcji CSR i na rozpoznanie nowych czynników CSR. Są bowiem realnie otwarte na ścieżki komunikacji z nurtami teoretycznymi zasilającymi koncepcję CSR.

Istotną rolę w strukturze monografii ma rozdział piąty. Dokonałam w nim rozwinięcia meta-teoretycznego aspektu badań nad CSR pozwalającego na komunikowanie założeń i rezultatów badawczych studiów reprezentujących nurt ekonomii neoklasycznej, instytucjonalnej i behawioralnej. Uznając za szczególnie istotną aktualną dyskusję dotyczącą paradygmatów nauki ekonomii [Wojtyna, 2008] propozycję tego rozwinięcia opracowałam

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

poprzez odniesienie podejścia neoklasycznego, instytucjonalnego i behawioralnego w badaniach nad czynnikami CSR do wyróżnionych przez G. Burrela i G. Morgana [1979] czterech paradygmatów w naukach społecznych: funkcjonalistycznego, interpretatywnego, radykalno-humanistycznego i radykalno-strukturalistycznego. Dostrzegłam, że podejście neoklasyczne wpisuje się w paradygmat funkcjonalistyczny natomiast podejścia instytucjonalne i behawioralne w dużej mierze wpisują się w paradygmat interpretatywny a częściowo jedynie w paradygmat funkcjonalistyczny bądź radykalny humanistyczny. Wieloparadygmatowość wymaga dokonania przez badacza wyboru na „rynku paradygmatów” w odniesieniu do kontekstu sytuacyjnego (Gorynia, 2018). Wywnioskowałam, że przyjęcie paradygmatu funkcjonalistycznego prowadzi do niedostatecznego rozpoznawania istoty zjawisk występujących na styku sektora przedsiębiorstw prywatnych, społeczeństwa i środowiska oraz trendów technologiczno-cywilizacyjnych. Wyprowadziłam też wniosek, że przyjęcie paradygmatu radykalnego humanistycznego prowadzi do nadmiernego skoncentrowania badań i ocen na jednostce i do propozycji o charakterze utopijnym. Uznałam, że z kolei paradygmat interpretatywny stanowi podłoże heurystyczne „dekonstrukcji” CSR i wiążących się z nią procesów decyzyjnych i daje możliwość zrozumienia tła, wartości i kontekstów, które wpływają na wyniki badań. Przyjmując brak współmierności paradygmatów, stwierdziłam, że paradygmat interpretatywny zapewnia najlepszą dostępną matrycę dyscyplinarną dla badania czynników CSR z wykorzystaniem podejścia instytucjonalnego i behawioralnego. Przeprowadzona synteza meta-teoretyczna ma charakter autorski i teoriiotwórczy i pozwoliła mi na wypracowanie ontologicznych, epistemologicznych i metodologicznych założeń dla systemowego podejścia modelowego w identyfikacji czynników CSR. Rozwinięcie podejścia metodologicznego do analizy CSR stanowi istotny wkład w rozwój badań nad CSR, gdyż jest odpowiedzią na problem dotychczasowego wycinkowego charakteru badań nad CSR oraz na potrzebę zachowania jedności nauki.

W końcowej części rozdziału piątego przedstawiłam sposób, w jaki na gruncie paradygmatu interpretatywnego można wyjaśniać działanie systemowo zależnych czynników CSR na poziomie instytucjonalnym, organizacyjnym i indywidualnym. Zaprezentowałam to jako autorski model opisowy czynników CSR w układzie nakładających się matryc, z których jedna zawiera poziomy analizy CSR a druga – czynniki zidentyfikowane w oparciu o podejście behawioralne i instytucjonalne w ekonomii. Model ten jest kluczowym elementem osiągnięcia celu głównego pracy. Prezentuje on systemowe i interdyscyplinarne podejście do analizy czynników CSR na gruncie ekonomii i jest przez to osiągnięciem teoriopoznawczym.

Kolejne rozdziały monografii: szósty i siódmy, przedstawiają badania empiryczne nad czynnikami CSR. W rozdziale szóstym – po ogólnej prezentacji i wstępnej ocenie praktyk CSR -

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

przedstawiłam ramy teoretyczne, które opracowałam dla przeprowadzenia badań własnych ukierunkowanych na empiryczną weryfikację czynników CSR. Konstruuąc ramy teoretyczne przyjął model opisowy czynników CSR opracowany w rozdziale piątym. Badania zaprojektowałam nowatorsko – jako badania hybrydowe: łączące metody jakościowe i ilościowe. W przypadku czynników CSR bezpośrednio nieobserwowalnych i niemierzalnych, co dotyczy w szczególności czynników instytucjonalnych występujących na wyższych poziomach instytucji, przyjął jakościowe metody badania. Uznałam bowiem, że włączenie ich do ekonometrycznego modelowania CSR, choć możliwe, byłoby zadaniem na odrębne, szerokie studium empiryczne. Do empirycznej weryfikacji czynników instytucjonalnych z wykorzystaniem metod ilościowych zaplanowałam czynniki CSR występujące na poziomie ładu, czynników organizacyjnych i czynników indywidualnych. Następnie - na fundamencie analizy literatury światowej - przeprowadziłam krytyczną analizę i syntezę:

- czynników instytucjonalnych występujących na wyższych poziomach instytucji, w tym: kultury, religii, modelu regulacji gospodarczo-społecznej,
- czynników instytucjonalnych CSR występujących na poziomie instytucji konstytuujących ład właściwy dla sektora przedsiębiorstw prywatnych, ze szczególnym uwzględnieniem właściwości pól organizacyjnych i ich wpływu na angażowanie się w przedsiębiorstw w CSR,
- czynników organizacyjnych CSR ograniczonych do kategorii finansowych, czyli wpływu różnych parametrów sytuacji finansowej przedsiębiorstw (m.in. wartość, dynamika i struktura kapitału, z szerokim uwzględnieniem związku między decyzjami w zakresie CSR a dźwignią finansową i wielkością tzw. luźnych zasobów, rentowność) na decyzje o angażowaniu się w CSR, przy braniu pod uwagę interakcji z czynnikami instytucjonalnymi i indywidualnymi;
- czynników indywidualnych CSR, dotyczących przede wszystkim uwarunkowań i motywacji menedżerów w zakresie decyzji mających wpływ na środowisko i społeczeństwo: cechy demograficzne (w tym zwłaszcza płeć, czyli właściwości behawioralne kobiet i mężczyzn), psychologiczne, edukacja i doświadczenie zawodowe.

Analiza ta pełni w pracy rolę konstrukcyjno-metodyczną. Wykorzystałam ją bowiem dla wyboru mierzalnych (bezpośrednio obserwowalnych) czynników CSR, które zostały następnie ujęte jako zmienne w formalnym modelowaniu poziomu zaangażowania polskich przedsiębiorstw w CSR w rozdziale końcowym pracy.

W rozdziale siódmym, końcowym, zawarłam procedurę i wyniki badań własnych. W pierwszej kolejności omówiłam ilościową analizę treści raportów przedsiębiorstw jako

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

metodę oceny stopnia zaangażowania przedsiębiorstwa w CSR. Omówienia dokonałam w odniesieniu do konkurencyjnych metod pomiaru CSR, co pozwoliło mi na uzasadnienie wyboru tej metody oraz na interpretację uzyskanych wyników ze świadomością jej ograniczeń. Następnie zaprezentowałam autorski klucz kategoryzacyjny, który zastosowałam w ilościowej analizie treści raportów rocznych badanych przedsiębiorstw. Do badania wybrałam przedsiębiorstwa niefinansowe notowane na Giełdzie Papierów obserwowane w latach 2014-2017. Pozyskałam raporty roczne publikowane przez te przedsiębiorstwa w badanym okresie i poddałam je analizie treści, co pozwoliło na ilościowe ujęcie zmiennej o charakterze jakościowym – stopnia zaangażowania przedsiębiorstwa w CSR, dla 1039 obserwacji.

Następnie omówiłam zestaw predyktorów. Zmienne zależne wybrałam nawiązując ściśle do rozważań przedstawionych w rozdziale drugim, trzecim i czwartym, gdzie czynniki CSR zostały zidentyfikowane teoretycznie. Dobór predyktorów uzależniłam też od dostępności danych. Przy czym z zamiarem zastosowania szerokiego i systemowego podejścia do empirycznej weryfikacji czynników CSR skonstruowałam autorską bazę danych dotyczących pola organizacyjnego, właściwości behawioralnych prezesów oraz danych finansowych badanych spółek w badanym okresie. Sposób pozyskania tych danych oraz aproksymacji predyktorów przedstawiłam w rozdziale siódmym. Pełny zestaw predyktorów uzyskałam dla 804 obserwacji.

W dalszej części rozdziału szóstego omówiłam budowę jedenastu modeli ekonometrycznych służących weryfikacji postawionych hipotez badawczych. Pierwszy model ogólny ma zakres najszerszy – obejmuje wszystkie lata oraz wszystkie przedsiębiorstwa. Kolejne cztery modele opracowano dla poszczególnych rocznych podokresów badania. Następnie opracowano sześć modeli dla podgrup obserwacji wyróżnionych ze względu na odmienną pod względem czynników instytucjonalnych, organizacyjnych i indywidualnych. Jako metodę estymacji parametrów modeli zastosowałam analizę funkcji regresji krokowej wstecznej. Na drodze analizy opracowanych modeli określiłam, które czynniki instytucjonalne, organizacyjne i indywidualne są statystycznie istotne dla stopnia zaangażowania badanych przedsiębiorstw w CSR. Rozpoznałam także występowanie interakcji pomiędzy czynnikami tych trzech poziomów. Jakość dopasowania opracowanych przeze mnie modeli stawia je w czołówce prezentowanych w literaturze światowej modeli regresji wyjaśniających CSR badaną analizą treści zależnej¹.

Na drodze analizy estymatorów modelu ogólnego wykazałam, że w Polsce CSR jest sterowane jest przede wszystkim procesami izomorficznymi zachodzącymi w obszarze pola organizacyjnego będącego pod presją instytucji zarówno formalnych (ustawa

¹Niejednokrotnie wyższa niż jakość dopasowania modeli prezentowanych w literaturze światowej.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

o rachunkowości), jak i nieformalnych. Instytucje nieformalne właściwe dla Polski destymulują CSR w Polsce, natomiast instytucje nieformalne, właściwe dla Europy Zachodniej, stymulują CSR w Polsce.

Wykazałam również, że bardzo istotne znaczenie jako czynniki CSR mają czynniki organizacyjno-finansowe. CSR jest stymulowana zwłaszcza wielkością zasobów, którymi dysponuje przedsiębiorstwo. Istotne znaczenie ma także ich struktura, w tym zwłaszcza poziom zasobów niematerialnych i struktura luźnych zasobów. Ważna jest też struktura kapitału i struktura właścicielska. Czynnikiem CSR nie jest natomiast rentowność przedsiębiorstwa.

Czynniki demograficzne (płeć, wiek menedżera) w modelu ogólnym okazały się nieistotne jako predyktory CSR (lub istotne tylko w szczególnych przypadkach), natomiast czynniki specyficzne dla profilu edukacyjno-kognitywnego osób sprawujących funkcje kierownicze (doświadczenie zawodowe, edukacja) – istotnie kształtują stopień zaangażowania badanych przedsiębiorstw w CSR.

Na drodze dalszych analiz wykazałam występowanie wielu interakcji pomiędzy czynnikami reprezentującymi poziom instytucjonalny, organizacyjny i indywidualny. Na przykład przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze, w którym nie występują procesy izomorficzne stymulujące CSR, angażują się w CSR w stopniu uzależnionym od poziomu kapitału intelektualnego. Jest to interakcja pomiędzy czynnikiem instytucjonalnym a organizacyjnym. Co więcej, silniejsza presja instytucjonalna na zaangażowanie w CSR neutralizuje negatywne oddziaływanie niektórych czynników behawioralnych niesprzyjających CSR. Występuje zatem interakcja pomiędzy poziomem instytucjonalnym a indywidualnym. Innym przykładem bardzo interesującego i ważnego odkrycia jest to, że wykorzystanie luźnych zasobów na CSR zależy od instytucji występujących na poziomie ładu. Gdy instytucje na poziomie ładu sprzyjają CSR, luźne zasoby stymulują CSR. Lecz gdy brakuje sprzyjających instytucji na poziomie ładu, luźne zasoby destymulują CSR. Wykazałam również interakcje pomiędzy strukturą kapitału i procesami izomorficznymi oraz różnymi czynnikami behawioralnymi.

W wyniku przeprowadzonej analizy funkcji regresji odkryłam również występowanie wielu interesujących zjawisk, których nie można w satysfakcjonujący sposób wyjaśnić na podstawie przeprowadzonych badań teoretycznych i empirycznych. Zjawiska te dotyczą zwłaszcza wpływu edukacji, płci i udziału Skarbu Państwa w strukturze właścicielskiej, w różnych konfiguracjach z pozostałymi czynnikami na poziom CSR. Ich odkrycie wskazuje na konieczność pogłębiania wiedzy w obszarze czynników CSR i naświetla kierunki dalszych badań.

4.6. *Wkład w dyscyplinę ekonomii i finansów*

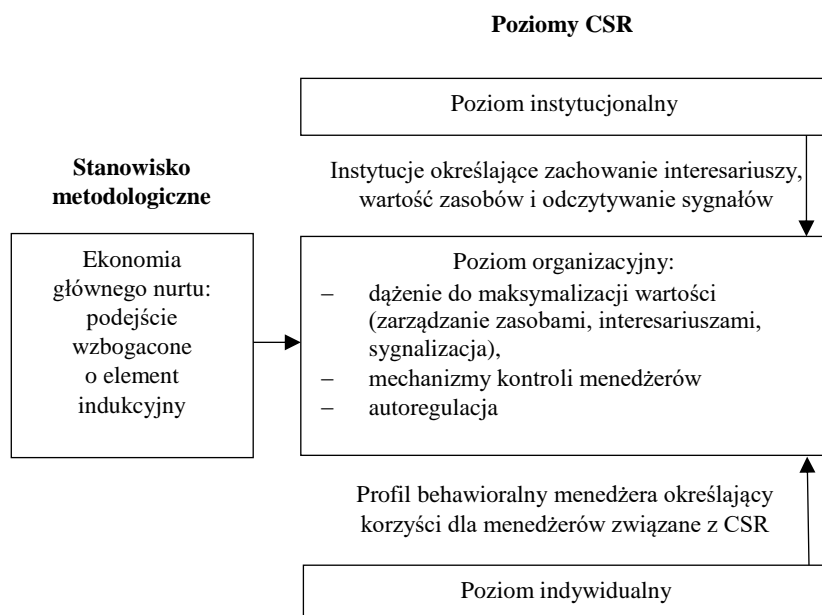
Wyniki badań zaprezentowane w monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe, wpisują się problematykę o znaczeniu cywilizacyjnym, która w Polsce i w świecie cieszy się rosnącym zainteresowaniem ze strony reprezentantów ekonomii oraz zarządzania. Wiele z przedstawionych aspektów badań ma charakter oryginalny i dotyczą zagadnień, które w literaturze polskiej i światowej nie były dotąd rozważone. Dotyczy to zwłaszcza wielości i złożoności czynników zaangażowania przedsiębiorstw w CSR, których status ontologiczny jest zróżnicowany, a których nie można pominąć w budowaniu skonsolidowanej wiedzy o podstawach rozwoju zrównoważonego. Wiele uwagi poświęciłam pojemności znaczeniowej koncepcji CSR. Spostrzeżenia poczynione na tym gruncie skłoniły mnie do głębokiej analizy teoretycznego dorobku wiodących lecz zróżnicowanych nurtów ekonomii. **Na tym gruncie sformułowałam autorskie propozycje modelowych ujęć zjawisk przyczynowo-skutkowych w obszarze CSR. Wiele uwagi poświęciłam wypracowaniu oryginalnego i spójnego podejścia meta-teoretycznego niezbędnego dla identyfikacji czynników CSR w ujęciu systemowym. Prezentowane badania mają zatem walor zarówno metodologiczny jak i teoriiotwórczy.**

Wyniki teoretycznej części badań, zaprezentowane w rozdziałach 1 – 5 monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe, tworzą zasób nowej wiedzy. Wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse upatruję w szczególności w:

- a) opracowaniu nowatorskiej systematyki w obszarze ewolucji koncepcji CSR poprzez wyróżnienie jej dwóch faz: fazy pierwszej, gdzie CSR traktowana jest przede wszystkim jako ścieżka równowagi pomiędzy rynkiem a państwem (punkt 1.1) i fazy drugiej, gdzie CSR traktowana jest przede wszystkim jako element strategii przedsiębiorstwa (punkt 1.2, rys. 5); identyfikacji różnic w rozumieniu aspektów odpowiedzialności w wyróżnionych fazach rozwoju koncepcji CSR (Tabela 3 w monografii),
- b) wykazaniu, że podstawy CSR są zróżnicowane a przy tym ontologicznie nieredukowalne oraz przyjęciu oryginalnego stanowiska, że skoro czynniki CSR są względem siebie w relacjach strukturalnych, powinny być badane jako system, czyli na takim podłożu teoretycznym, które umożliwia analizę każdego elementu systemu oraz interakcji pomiędzy tymi elementami (punkt 1.3 i 1.4 monografii),
- c) opracowaniu autorskiego modelu czynników CSR w neoklasycznej teorii przedsiębiorstwa, czyli w kontekście maksymalizacji wartości dla właścicieli, w którym komponenty EVA stanowią funkcję wyższego rzędu użyteczności/decyzji interesariuszy rynkowych i pozarynkowych (punkt 2.1, rys. 8 w monografii); model skonkretyzowano poprzez

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

- analizę i formalizację związków pomiędzy użytecznością interesariuszy i komponentami EVA oraz na drodze opracowania funkcji użyteczności konsumentów, inwestorów, dostawców i pracowników przedsiębiorstwa, którzy uzależniają poziom użyteczności od zaangażowania przedsiębiorstwa w CSR (w konstrukcji funkcji użyteczności inwestora społecznie odpowiedzialnego uwzględniono rodzaj inwestycji oraz typy strategii, które taki inwestor może przyjąć),
- d) identyfikacji teorii wykorzystywanych w studiach nad związkiem między CSR a efektywnością finansową w celu modyfikowania neoklasycznych założeń dotyczących właściwości rynku oraz dotyczących mechanizmów zachodzących w samym przedsiębiorstwie i wykazaniu, że modyfikacje te inspirowały konwergencję teorii ekonomii i finansów z wątkami instytucjonalnymi i behawioralnymi (punkt 2.2, rys. 12 w monografii),
- e) rozpoznaniu, że potencjał ekonomii neoklasycznej dla teoretycznej identyfikacji czynników ograniczony jest do czynników poziomu organizacyjnego (punkt 2.1 i 2.3, rys. 13 w monografii);

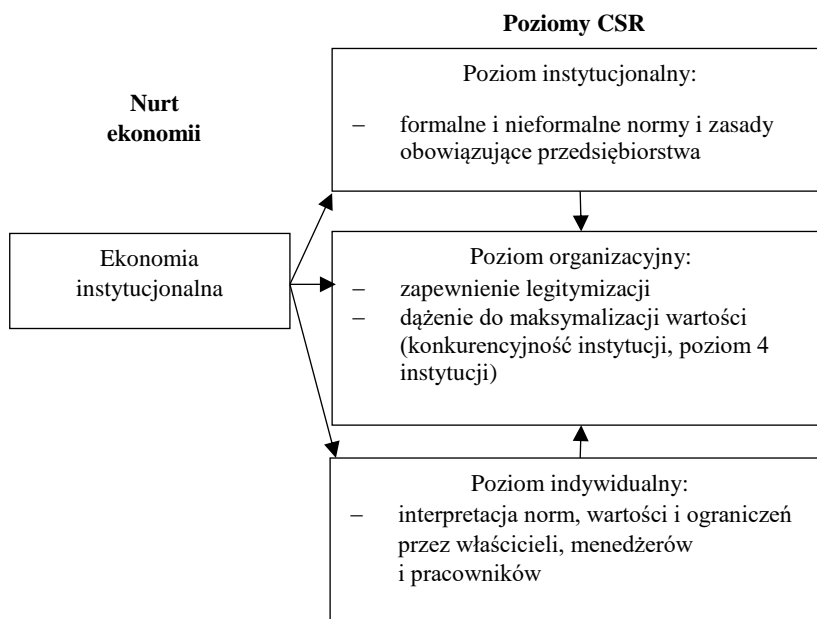
Rys. 2. Potencjał ekonomii neoklasycznej dla identyfikacji czynników CSR przy przyjęciu rozszerzonej perspektywy badawczej

Źródło: Opracowanie własne.

- f) adaptacji ram nowej ekonomii instytucjonalnej dla teoretycznej identyfikacji czynników CSR poprzez odniesienie wymiarów CSR według A. Carrola [1991] względem czterech

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

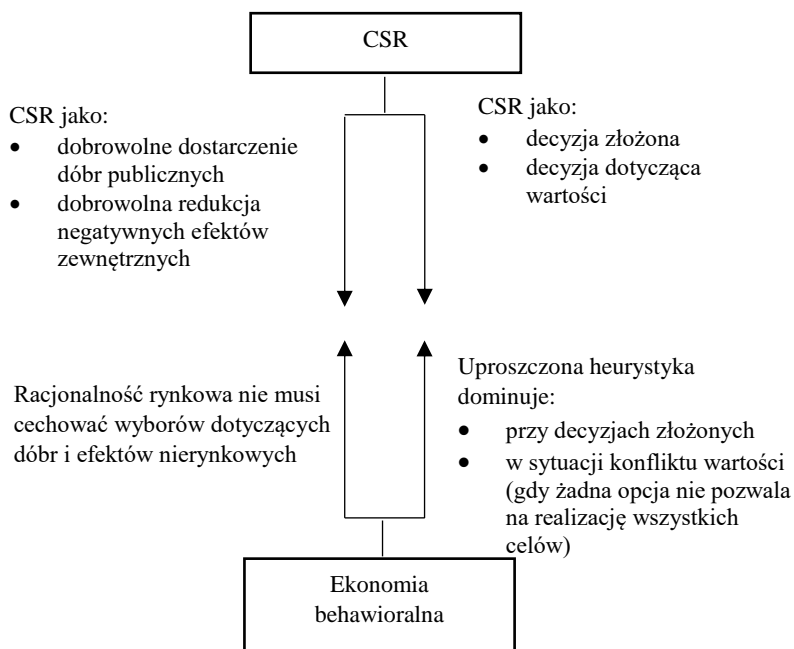
- poziomów instytucji O. Williamsona [2000], które w różny sposób determinują społeczną legitymizację przedsiębiorstwa (punkt 3.1., 3.2, rys. 14, rys. 15, rys. 16 w monografii),
- g) nowatorskiej na tle dotychczasowego dorobku literatury polskiej i światowej identyfikacji teoretycznej czynników CSR z wykorzystaniem założeń metodologicznych nowej ekonomii instytucjonalnej (punkt 3.2 monografii),
- h) diagnozie napięć między instytucjami rynkowymi i nierynkowymi w zakresie stymulowania prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z postulatami koncepcji CSR w odniesieniu do wymiarów CSR A. Carrolla (punkt 3.3, w tym rys. 17 w monografii),
- i) wykazaniu, że ekonomia instytucjonalna ma potencjał w zakresie identyfikacji czynników CSR występujących na wszystkich trzech poziomach: indywidualnym, organizacyjnym i instytucjonalnym (punkt 3.4, w tym rys. 18 w monografii),

Rys. 3. Potencjał ekonomii instytucjonalnej dla identyfikacji czynników CSR

Źródło: Opracowanie własne.

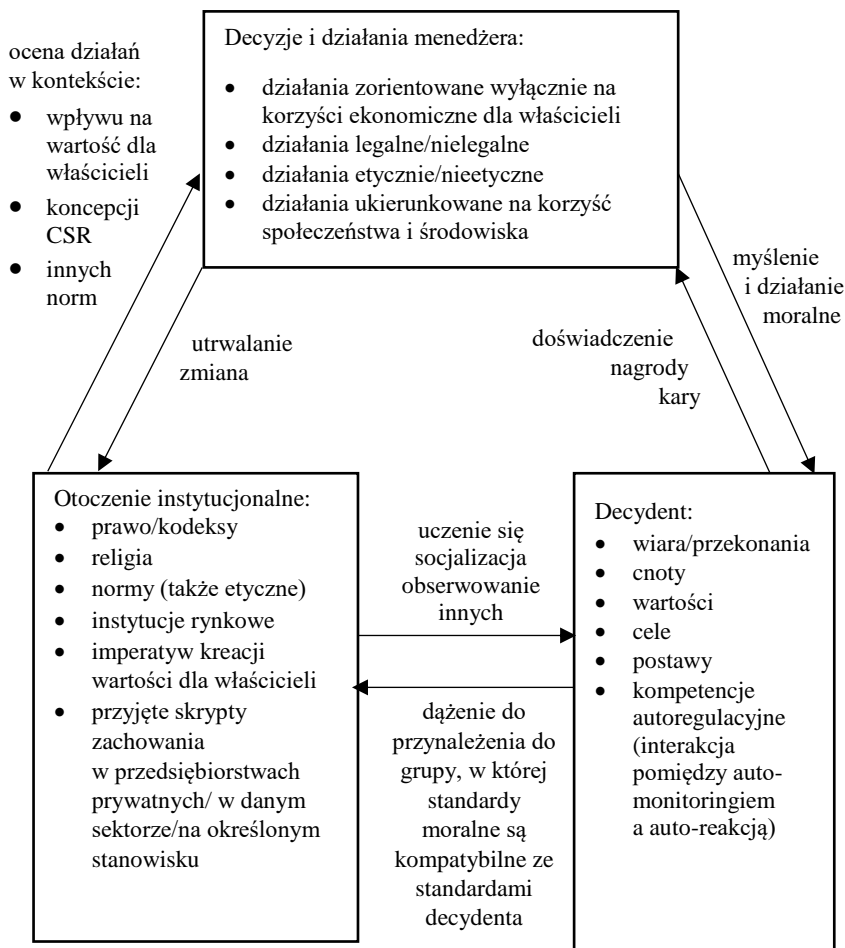
- j) identyfikacji głównych ścieżek, poprzez które rewizja założeń modelu *homo oeconomicus* właściwa ekonomii behawioralnej stwarza możliwość analizy czynników CSR (punkt 4.1 w tym rys. 19 w monografii)

Rys. 4. Wpływ rekonstrukcji homo oeconomicus na analizę społecznej odpowiedzialności biznesu

Źródło: Opracowanie własne.

- k) uznaniu, że dorobek ekonomii behawioralnej może być wykorzystany dla potrzeb analizy gdyż CSR może być rozumiany jako dostarczenie dóbr publicznych/redukcja negatywnych efektów zewnętrznych jak również jest obszarem wymagającym decyzji złożonych i odwołujących się do skonfliktowanych wartości CSR,
- l) teoretycznej identyfikacji czynników CSR na gruncie behawioralnych badań nad kontrybucją na rzecz dobra publicznego oraz nad złożonymi decyzjami gospodarczymi (punkt 4.2, 4.3 i 4.4 monografii),
- m) opracowaniu na gruncie teorii społecznego uczenia się autorskiego modelu decyzji menedżera opartych na kategoriach moralnych (punkt 4.4, w tym rys. 22 w monografii)

Rys. 5. Oparty na SCT model decyzji menedżera zawierających komponent etyczny
 Źródło: Opracowanie własne.

- n) dokonaniu diagnozy i oceny wkładu behawioralnej teorii firmy, teorii wyższych poziomów oraz teorii społecznego uczenia się w rozumieniu czterech aspektów CSR: wartościowania, przedmiotu, podmiotu oraz procesu CSR (punkt 4.4, w tym Tabela 6 w monografii),
- o) uporządkowaniu założeń modelowych ekonomii behawioralnej dotyczących decydenta pod kątem ich znaczenia dla rozumienia podstaw poprawy oddziaływania przedsiębiorstw na społeczeństwo i środowisko (punkt 4.5, w tym Tabela 7 w monografii przedstawiająca systematyzację o dużej wartości poznawczej i nie mającej odpowiednika w polskiej i światowej literaturze przedmiotu)

Tabela 7. Założenia modelowe decydenta i ich znaczenie dla rozumienia podstaw poprawy oddziaływania przedsiębiorstw na społeczeństwo i środowisko

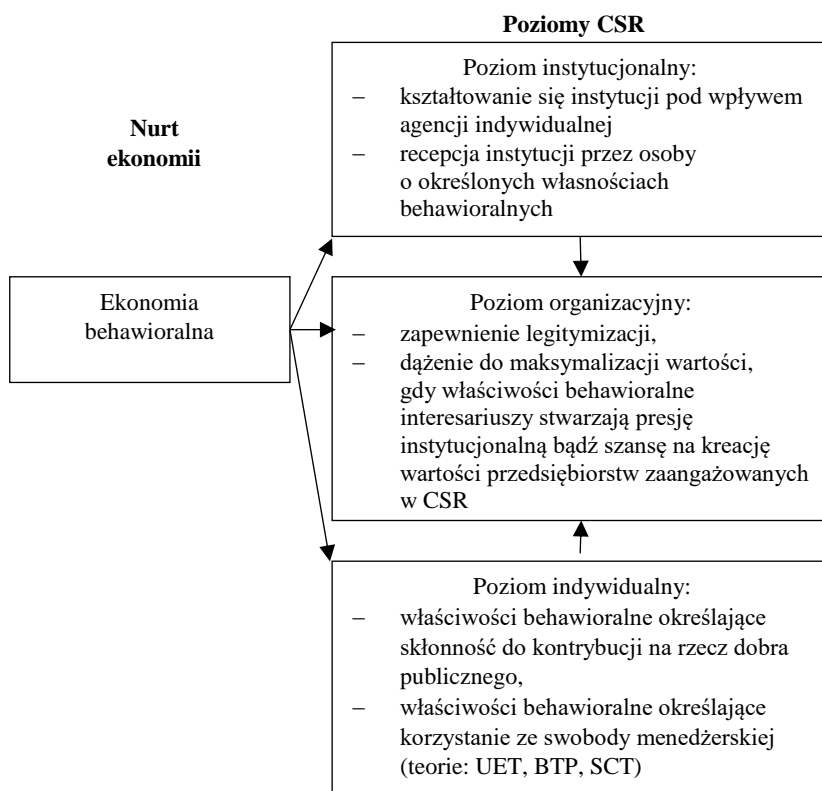
Obszar badawczy	Racjonalny egoista	Ograniczona racjonalność	Ograniczona koncentracja na interesie własnym	Ograniczona siła woli
Przyczyny generowania przez przedsiębiorstwa negatywnych efektów zewnętrznych	Zawodność rynku Zawodność koordynacji Zawodność instytucji (np. niedoskonałe)	Ograniczona zdolność przetwarzania informacji Ograniczenia kognitywne Inwersja preferencji	Samoocena Emocje Status społeczny	Zachowania stadne Problem zobowiązań Słaba autoregulacja (autoreflexja i auto-

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Przyczyny braku zaangażowania przedsiębiorstw w dostarczanie dóbr publicznych	prawo ochrony środowiska)	Efekt zakotwiczenia Grupowanie wyborów (bracketing) Niespójność Żal Nadmierna pewność siebie Preferowanie „status quo” Uczenie się poprzez obserwacje nieodpowiedzialności – ograniczony obszar obserwacji		monitoring) menedżerów
Szanse na poprawę oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko i społeczeństwo	Targowanie się i negocjacje w rozumieniu R. Coase’a	Rosnące repozytorium doświadczeń biznesowych z zakresu CSR Umożliwiające uczenie się menedżerów	Skłonność do kontrybucji na rzecz dobra publicznego wbudowana jako altruizm w funkcje użyteczności pracowników, klientów i inwestorów Etyczne wzorce myślenia i działania moralnego menedżerów	Silna auto-regulacja (auto-refleksja i auto-monitoring) menedżerów
Metody kontroli przyczyniające się do poprawy oddziaływania przedsiębiorstw na społeczeństwo i środowisko	Regulacja Odpowiedzialność cywilna i karna Podatki pigouviańskie Systemy handlu zezwoleniami (np. na emisję)		Karanie przez grupę społeczną zachowania niekooperatywnego w dostarczaniu dóbr publicznych	Wzmacnianie zdolności do autoregulacji menedżerów

Źródło: Opracowanie własne.

- p) wykazaniu, że ekonomia behawioralna ma potencjał w zakresie identyfikacji czynników CSR występujących na wszystkich trzech poziomach: indywidualnym, organizacyjnym i instytucjonalnym (punkt 4.5, w tym rys. 23 w monografii),

Rys. 6. Potencjał ekonomii instytucjonalnej dla identyfikacji czynników CSR

Źródło: Opracowanie własne.

- q) uporządkowaniu paradygmatycznych fundamentów reprezentowanych w badaniach nad CSR poprzez odniesienie tych badań do paradygmatów: funkcjonalistycznego, interpretatywnego i radykalnego humanistycznego (punkt 5.1, w tym Tabela 8);

Tabela 8. Odniesienia do paradygmatów w obszarze badań nad CSR

Paradygmat	Nurty z obszaru CSR	Główne cechy	Główne tezy w kontekście czynników CSR	Przykłady reprezentatywnych publikacji
Funkcjonalistyczny	CSR2 Strategiczny CSR CSP (częściowo) Instrumentalna teoria interesariuszy	Racjonalność Maksymalizacja Efektywność Determinizm Związek przyczynowo-skutkowy	Cele niefinansowe są służebne względem celu finansowego Społeczna odpowiedzialność może generować konflikt agencji Działania społecznie odpowiedzialne powinny być podejmowane wtedy, gdy pozwalają kreować wartość dla właścicieli	Margolis, Walsh [2003] Margolis, Elfenbein, Walsh [2007] Surroca, Tribó [2008] Carroll, Shabana [2010] Barnea Rubin [2010] Du, Bhattacharya, Sen [2010]
Interpretatywny	Włodarstwo Etyka biznesu CSP (częściowo) Normatywna teoria interesariuszy Zrównoważony rozwój	Rewizja aksjologiczna Deontologia Woluntaryzm Behawioryzm Kontekstualność Ewolucjonizm Multidyscyplinarność	Wielość zasad aksjologicznych (nakazy etyczne, sprawiedliwość, zrównoważenie, ekocentryzm, jakość życia, umiar, głęboka ekologia itd.), do których powinni odwoływać się decydenci	Shrivatsava [1995] Van Marrewijk [2003] Hemngwayi Maclagan [2004] Graaflandi Van de Ven [2006] Matten i Moon [2008]

		Ekлекtyzm metodologiczny	Czynniki nieekonomiczne są czynnikami rozwoju Kultura i historia mają znaczenie dla określenia tego, co legitymizuje przedsiębiorstwa Konieczne jest odejście od uproszczonego modelu <i>homo oeconomicus</i>	Scherer i Palazzo [2011] Hahn i in. [2014]
Radykalny humanizm	Zarządzanie humanistyczne Feminizm	Rewizja założeń metafizycznych Samoświadomość Konflikt Emancypacja Radykalizm epistemologiczny i metodologiczny ²	Nauka i edukacja ekonomii i finansów ograniczają/dehumanizują decydentów i konieczne jest odejście od postrzegania człowieka jako „obiekta” i uznanie go za podmiot osobowo i ontologicznie autoryzowany Rozwój człowieka, jego samoświadomość i wolność są wartościami nadrzędnymi Antropocentryzm to konstrukcja społeczna negująca ekologiczną naturę człowieka Różnorodność decydentów jest szansą na przewartościowanie – jest czynnikiem CSR	Purser, Park, Montuori [1995] Giacalone, Thompson [2006] Kuhn, Deetz [2008] Spitzeki in. [2009] Baden, Harwood [2013] Prügl [2015] Rao, Tilt [2016]

Źródło: Opracowanie własne.

systematyzacja przedstawiona w Tabeli 8 stanowi pierwsze jak dotąd ujawnienie i uporządkowanie fundamentów meta-teoretycznych badań w obszarze CSR i zrównoważonego rozwoju a tym samym jest istotnym wkładem w poprawność metodologiczną studiów interdyscyplinarnych niezbędnych dla rozwoju wiedzy w tych obszarach,

- r) identyfikacji i systematyzacji napięć ontologicznych, epistemologicznych i metodologicznych w badaniach dotyczących czynników CSR poprzez odniesienie do paradygmatów: funkcjonalistycznego, interpretatywnego i radykalnego humanistycznego (punc 5.1, w tym Tabela 9);

² Radykalizm ten wynika z kompleksowej, systemowej i wielowymiarowej natury wszystkiego, co wiąże się z osobą ludzką i grupami ludzi, włączając w to środowisko pracy i organizację przedsiębiorstwa [Aktouf, 1992, s. 417].

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

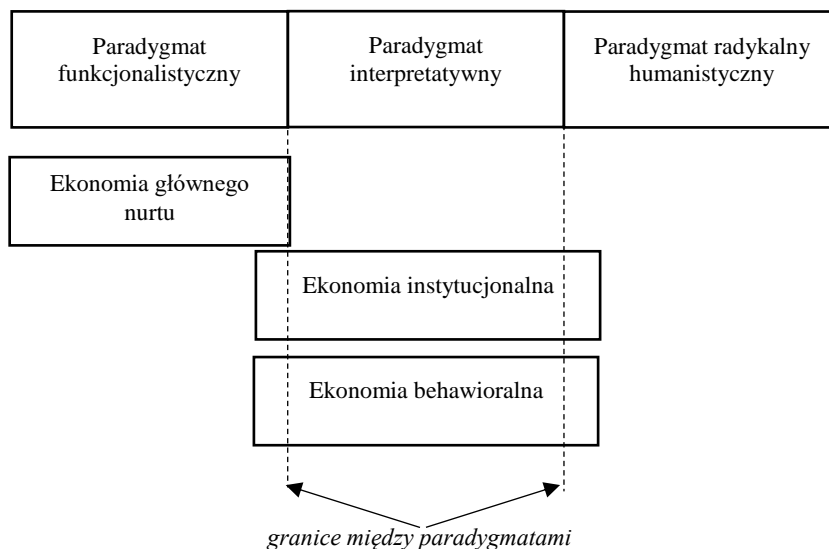
Tabela 9. Napięcia ontologiczne, epistemologiczne i metodologiczne paradygmatu funkcjonalistycznego, interpretatywnego i radykalnego humanistycznego w badaniach dotyczących czynników CSR

Właściwości	Paradygmat funkcjonalistyczny	Paradygmat interpretatywny	Paradygmat radykalny humanistyczny
Główne założenia ontologiczne	Idealistyczne Podejście systemowe do przedsiębiorstwa, stabilność i przewidywalność Gospodarka jako system zamknięty (natura jest jednolita, cechują ją uniwersalne regularności)	Idealistyczne: zasady rozwoju zrównoważonego Realistyczne: ewolucjonizm, interakcjonizm Gospodarka jako system otwarty (regularności są procesami a nie trwałymi cechami, występują nieregularności)	Relatywistyczne: nieciągłość, fragmentaryczność, przemoc, emancypacja Brak regularności
Założenia dotyczące natury ludzkiej	Determinizm	Wzajemne oddziaływanie pomiędzy osobą kierującą się wolną wolą a strukturami zewnętrznymi względem osoby, ograniczona racjonalność	Wolna wola
Właściwości epistemologii	Neo-pozytywizm Weryfikacjonizm Kumulacyjny charakter wiedzy	Post-pozytywizm Empiryzm Inter-subiektywna komunikowalność rezultatów badawczych	Post-modernizm ³ Ścisła relacja pomiędzy wiedzą i władzą
Wybory metodologiczne	Badania ilościowe	Eklektyzm metodologiczny	Badania jakościowe

Źródło: Opracowanie własne.

systematyzacja przedstawiona w Tabeli 9 stanowi uniwersalny wkład w rozwój uporządkowanie metodologicznych podstaw badań w dyscyplinie ekonomia i finanse, s) uzasadnieniu, że paradygmat interpretatywny stanowi matrycę dyscyplinarną odpowiednią do badania czynników CSR w ujęciu systemowym (punkt 5.1. w tym rys. 23),

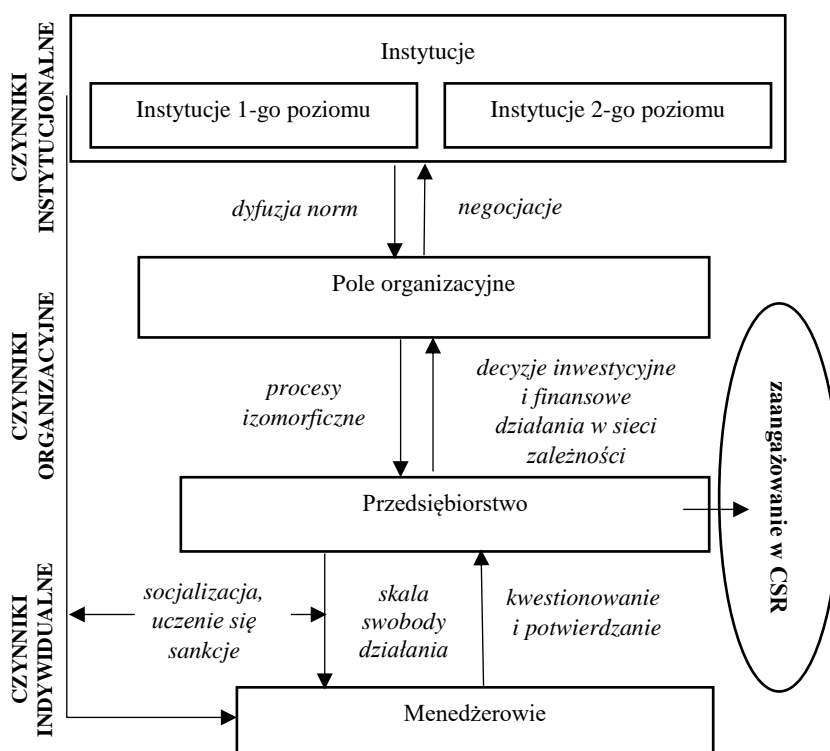
³ Próbę zastosowania koncepcji postmodernistycznych do dyscypliny ekonomii jako pierwsza przedstawiła D. McCloskey [1983, s. 481-517], atakując modernistyczną i pozytywistyczną metodologię ekonomii konwencjonalnej. G. Osbert-Pociecha i K. Grzesik [2009, s. 9] podkreślają, że podejście post-modernistyczne nabiera szczególnego znaczenia w poszukiwaniu wyjaśnień cech stających się wyróżnikiem przedsiębiorstwa.

Rys. 7. Układ odniesienia nurtów metodologicznych wnoszących wkład w wyjaśnienie czynników CSR względem paradygmatu funkcjonalistycznego, interpretatywnego i radykalnego humanistycznego

Źródło: Opracowanie własne.

- t) opracowaniu na spójnych założeniach ontologicznych, epistemologicznych i metodologicznych autorskiego modelu opisowego czynników CSR i systemowych zależności występujących pomiędzy nimi (punkt 5.2, w tym rys. 25),

Rys. 8. Model opisowy czynników CSR opracowany na fundamencie paradygmatu interpretatywnego

Źródło: Opracowanie własne.

- u) usystematyzowaniu praktyk CSR poprzez ujęcie ich w kategorie odpowiadające sekwencjom wdrażania CSR oraz odpowiadające grupom interesariuszy, których dotyczy oddziaływanie (punkt 6.1, w tym rys. 26 i Tabela 10),
- v) usystematyzowaniu dotychczasowej wiedzy w zakresie czynników instytucjonalnych CSR występujących na wyższych poziomach instytucji, czynników instytucjonalnych CSR występujących na poziomie ładu, czynników organizacyjnych CSR ograniczonych do kategorii finansowych, czynników indywidualnych CSR ograniczonych do właściwości behawioralnych osoby prezesa oraz rozpoznaniu możliwości ich obserwacji i pomiaru (punkt 6.3, 6.4, 6.5 i 6.6 monografii),

Wyniki badań empirycznych również mają wielowymiarowy walor poznawczy. Do badania wybrałam pełną populację przedsiębiorstw, do której należą wszystkie przedsiębiorstwa niefinansowe notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Przeprowadziłam rzetelny pomiar CSR z wykorzystaniem analizy treści raportów publikowanych przez te przedsiębiorstwa. Pozyskałam też dla nich dużą liczbę często trudnodostępnych danych (m. in. dotyczących pochodzenia kapitału zagranicznego oraz cech

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

indywidualnych prezesów). Obserwacja i analiza statystyczna tych danych za lata 2014-2017 pozwoliła mi na zbudowanie nowej wiedzy w obszarze ekonomii i finansów dzięki:

- empirycznemu wykazaniu, że polskie przedsiębiorstwa w coraz większym stopniu angażują się w CSR oraz, że nie jest to wyłącznie efektem wprowadzenia regulacji wymagających raportowania danych niefinansowych przez określone przedsiębiorstwa,
- potwierdzeniu, że na płaszczyźnie instytucjonalnej istotnymi czynnikami CSR są sektor (o określonych właściwościach instytucjonalnych) i liczba zatrudnionych pracowników, choć presja instytucjonalna musi być w Polsce wyższa niż w krajach Europy Zachodniej aby efektywnie stymulować CSR,
- potwierdzeniu, że na płaszczyźnie organizacyjnej istotnym czynnikiem CSR jest wielkość i struktura zasobów przedsiębiorstwa jak również struktura ich finansowania, oraz na wykazaniu, że nie jest takim czynnikiem rentowność przedsiębiorstwa,
- potwierdzeniu, że na poziomie indywidualnym istotnym czynnikiem CSR w szczególnych przypadkach jest profil demograficzny natomiast profil edukacyjno-kognitywny menedżera może oddziaływać na stopień zaangażowania w CSR zarówno pozytywnie jak i negatywnie,
- wykazaniu, że czynniki poziomu instytucjonalnego oraz organizacyjnego mają większe znaczenie dla stopnia zaangażowania przedsiębiorstwa w CSR niż czynniki poziomu indywidualnego,
- empirycznemu dowiedzeniu występowania wielu interakcji pomiędzy czynnikami poziomu instytucjonalnego, organizacyjnego i indywidualnego a tym samym wykazaniu zasadności stosowania podejścia systemowego w badaniu czynników CSR.

Przeprowadzone badania wnoszą również wkład o charakterze użytecznym. Poprzez rozpoznanie czynników CSR sformułowałam następujące rekomendacje w obszarze polityki publicznej oraz polityki przedsiębiorstw:

- regulacja w zakresie transparentności CSR, wspieranie pozyskiwania doświadczenia zawodowego zagranicą, redukcja liczby stanowisk piastowanych przez osobę prezesa oraz modyfikacja programów kierunków ekonomicznych powinny stanowić kluczowe elementy polityki publicznej wsparcia CSR w Polsce,
- powoływanie na funkcję prezesa osób posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte zagranicą oraz posiadających wykształcenie prawnicze może wydatnie wspierać politykę przedsiębiorstw, które dążą do zintensyfikowania wysiłków na rzecz realizacji celów i potrzeb społecznych i środowiskowych,

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

- decyzje przedsiębiorstw o poziomie i strukturze zasobów jak również o strukturze kapitału powinny być zintegrowane z decyzjami o zaangażowaniu w CSR.

Uzyskane wyniki stanowią inspirację do dalszych prac badawczych, szczególnie w obszarze:

- pogłębienia rozpoznania właściwości instytucji wyższego poziomu warunkujących uzyskiwanie legitymizacji społecznej przez przedsiębiorstwa działające w Polsce poprzez zaangażowanie w CSR,
- szczegółowego rozpoznania, które właściwości otoczenia instytucjonalnego są źródłem procesów izomorficznych stymulujących CSR w określonych polach organizacyjnych,
- badań nad diagnozą, pomiarem i klasyfikacją praktyk CSR, tak aby wypracować narzędzia pozwalające na identyfikację czynników stymulujących różne wymiary i tematy CSR,
- badań nad pomiarem CSR pozwalającym na uchwycenie różnic w stopniu dojrzałości praktyk CSR,
- rozbudowania analizy czynników CSR z poziomu organizacyjnego o czynniki, które są istotnymi właściwościami przedsiębiorstwa lecz nie są kategoriami finansowymi,
- empirycznej weryfikacji czynników CSR z poziomu indywidualnego, które są możliwe do rozpoznania wyłącznie z wykorzystaniem narzędzi badań psychologicznych (właściwych kwestionariuszy).

Literatura

1. Aktouf O. (1992), *Management and theories of organizations in the 1990s: Toward a critical radical humanism?*, *Academy of Management Review*, 17(3), s. 407-431.
2. Baden D., Harwood I. A. (2013), *Terminology matters: A critical exploration of corporate social responsibility terms*, *Journal of Business Ethics*, 116(3), s. 615-627.
3. Barnea A., Rubin A. (2010), *Corporate social responsibility as a conflict between shareholders*, *Journal of Business Ethics*, 97(1), s. 71-86.
4. Burrell G., Morgan G. (1979), *Sociological Paradigms and Organizational Analysis*, NH: Heineman, London and Exeter.
5. Carroll A. B. (1991), *The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders*, *Business Horizons*, 34(4), s. 39-48.
6. Carroll A. B., Shabana K. M. (2010), *The business case for corporate social responsibility: A review of concepts, research and practice*, *International journal of management reviews*, 12(1), s. 85-105.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

7. Donaldson T. (1982), *Corporations and morality*, Prentice-Hall Englewood Cliffs.
8. Du S., Bhattacharya C. B., Sen, S. (2010), *Maximizing business returns to corporate social responsibility (CSR): The role of CSR communication*, International Journal Of Management Reviews, 12(1), s. 8-19.
9. Gorynia M. (2018), *O pięknie nauk ekonomicznych*, Studia Ekonomiczne, (1-2), s. 142-166.
10. Graafland J., Van de Ven B. (2006), *Strategic and moral motivation for corporate social responsibility*, Journal of Corporate Citizenship, (22), s. 111-123.
11. Hahn T., Preuss L., Pinkse J., Figge F. (2014), *Cognitive frames in corporate sustainability: Managerial sensemaking with paradoxical and business case frames*, Academy of Management Review, 39(4), s. 463-487.
12. Hardt Ł. (2013), *Studia z realistycznej filozofii ekonomii*, C.H. Beck, Warszawa, s. 27-30.
13. Hemingway C. A., MacLagan P. W. (2004), *Managers' personal values as drivers of corporate social responsibility*, Journal of Business Ethics, 50(1), s. 33-44.
14. Kuhn T. R., Deetz, S. (2008), *Critical theory and corporate social responsibility*, [w:] *The Oxford handbook of corporate social responsibility*, praca zbiorowa pod redakcją A. Crane, D. Matten, A. McWilliams, J. Moon, D. S. Siegel, Oxford University Press, Oxford.
15. Margolis J. D., Elfenbein H. A., Walsh J. P. (2007), *Does it pay to be good? A meta-analysis and redirection of research on the relationship between corporate social and financial performance*, Ann Arbor, (1001), s. 48109-1234.
16. Margolis J. D., Walsh J. P. (2003), *Misery loves companies: Rethinking social initiatives by business*, Administrative Science Quarterly, 48(2), s. 268-305.
17. Matten D., Moon J. (2008), *"Implicit" and "explicit" CSR: A conceptual framework for a comparative understanding of corporate social responsibility*, Academy of Management Review, 33(2), s. 404-424.
18. McCloskey D. N. (1983), *The rhetoric of economics*, Journal of Economic Literature, Nr 21(2), s. 481-517.
19. Osbert-Pociecha G., Grzesik K. (2009), *Elastyczność organizacji jako kategoria postmodernistyczna*, Przegląd Organizacji, (2), s. 8-12.
20. Prügl E. (2015), *Neoliberalising feminism*, New Political Economy, 20(4), s. 614-631.
21. Purser R. E., Park C., Montuori A. (1995), *Limits to anthropocentrism: toward an ecocentric organization paradigm?*, Academy of Management Review, 20(4), s. 1053-1089.
22. Rao K., Tilt C. (2016), *Board composition and corporate social responsibility: The role of diversity, gender, strategy and decision making*, Journal of Business Ethics, 138(2), s. 327-347.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

23. Scherer A. G., Palazzo G. (2011), *The new political role of business in a globalized world: A review of a new perspective on CSR and its implications for the firm, governance, and democracy*, Journal of Management Studies, 48(4), s. 899-931.
24. Shrivastava P. (1995), *The role of corporations in achieving ecological sustainability*, Academy of Management Review, 20(4), s. 936-960.
25. Strand R. (1983), *A systems paradigm of organizational adaptations to the social environment*, Academy of Management Review, (8), No. 1, s. 90-96.
26. Surroca J., Tribó J. A. (2008), *Managerial entrenchment and corporate social performance*, Journal of Business Finance & Accounting, 35(5-6), s. 748-789.
27. Swanson D. L. (1995), *Addressing a theoretical problem by reorienting the corporate social performance model*, Academy of Management Review, 20 (1), s. 43-64.
28. Van Marrewijk M. (2003), *Concepts and definitions of CSR and corporate sustainability: Between agency and communion*, Journal of Business Ethics, 44(2-3), s. 95-105.
29. Williamson O. E. (2000), *The new institutional economics: taking stock, looking ahead*, Journal of Economic Literature, 38 (3), s. 595-613.
30. Wojtyna A. (2008), *Współczesna ekonomia-kontynuacja czy poszukiwanie paradygmatu?*, Ekonomista, (1), s. 9-32.
31. Wood D. J. (1991), *Corporate social performance revisited*, Academy of Management Review, 16(4), s. 691-718.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

5.1. Aktywność naukowa realizowana na uczelniach zagranicznych: staże naukowe i współpraca cykliczna

Moja aktywność naukowa rozwinęła się znacznie dzięki intensywnym relacjom zawodowym z uczelniami zagranicznymi. Relacje te nawiązały się w związku z:

- miesięcznym stażem naukowym zrealizowanym w 2018 roku w „Marco Biagi” Dipartimento di Economia, Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Włochy) pod kierownictwem profesora Andrea Landi,
- tygodniowym stażem naukowym zrealizowanym w 2016 roku w Catholic University of the Sacred Heart w Mediolanie (Włochy) pod kierownictwem profesora Roberto Moro Visconti,

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

- **cykliczną współpracą z Inholland University of Applied Sciences (Holandia), CEU Universidad Sao Paulo (Hiszpania), University College Ghent (Belgia), University of Finance and Administration (Czechy) oraz London South Bank University (Wielka Brytania),**
- **uczestnictwem w międzynarodowej sieci badawczej European Risk Research Network,**
- **organizacją międzynarodowych konferencji i seminariów badawczych,**
- **udziałem w konferencjach organizowanych przez zagraniczne uniwersytety.**

Staż naukowy w Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Włochy) pod kierownictwem profesora Andrea Landi odbyłam dzięki uzyskaniu **w trybie konkursowym stypendium ACRI Young Investigators Training Program** fundowanego przez Associazione di Fondazioni e di Casse di Risparmio⁴. Staż trwał od 29 sierpnia 2018 do 30 września 2018 r. Elementem stażu był udział w konferencji Wolpertinger Conference (29 sierpnia 2018 r. – 1 września 2018 r.), na której, w specjalnej sekcji dedykowanej stypendystom ACRI, przedstawiłam plan badań do zrealizowania w trakcie stażu i odbyłam dyskusję nad możliwymi kierunkami rozwoju prezentowanego projektu badawczego.

Podczas trwania stażu zostałam włączona w prace badawcze Marco Biagi Dipartimento di Economia. Odbyłam **szkolenie z baz danych** dostępnych na wydziale i jako czasowemu członkowi zespołu badawczego zostałam mi przyznany dostęp do bazy danych Bloomberg. Dzięki temu pozyskałam część danych, które wykorzystałam do przygotowania monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe. W trakcie stażu **pracowałam pod kierunkiem profesora Andrea Landi** z dużym wsparciem ze strony profesora Francesco Pattarina. Współpraca zaowocowała również decyzją o poszerzeniu i rozwinięciu planowanego projektu badawczego. Jej rezultatem jest artykuł, który uzyskał dwie pozytywne recenzje w procesie wydawniczym **czasopisma z listy A: Business Ethics: European Review** (IF 2,95, 70 pkt MNiSW) pt. **"Drivers of CSR anchoring in transition economies: evidence from Poland"**. Artykuł w momencie złożenia wniosku oczekuje na decyzję o przyporządkowaniu do numeru czasopisma Business Ethics: European Review. Mój udział w powstaniu artykułu polegał na określeniu celu artykułu, sformułowaniu hipotez, opracowaniu części teoretycznej, zebraniu danych oraz uczestnictwie w opracowaniu wniosków z analizy statystycznej danych. Udział Profesora Francesca Pattarina polegał na przeprowadzeniu analizy statystycznej danych oraz na uczestnictwie w opracowaniu

⁴ Jest to stowarzyszenie fundacji korporacyjnych prowadzonych przez banki komercyjne we Włoszech. Stowarzyszenie to funduje stypendia dla młodych naukowców spoza Włoch corocznie. W kolejnych latach fundowane są stypendia dla innych dyscyplin nauki.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

wniosków z analizy statystycznej. Artykuł ten stanowi istotne uzupełnienie perspektywy identyfikacji i analizy czynników CSR i zależności występujących między nimi. Jego wkład w rozwój wiedzy wynika z opracowania i zastosowania nowych ram teoretycznych: uwzględniających nie tylko możliwość występowania zależności pomiędzy czynnikami CSR poziomu organizacyjnego i instytucjonalnego, ale również złożoną strukturę otoczenia instytucjonalnego z wyróżnieniem trzech aspektów instytucji W. Scotta (1995): aspektu regulacyjnego, kulturalno-kognitywnego i normatywnego. Celem artykułu jest określenie, czy praktyki CSR w polskich przedsiębiorstwach są stymulowane przez regulacyjnymi, normatywnymi czy kulturowo-kognitywnymi aspektami instytucji w kontekście spójności instytucjonalnej jak i napięć instytucjonalnych pojawiających się w procesie transformacji. Na podstawie rozpoznania relacji między specyfiką pola organizacyjnego a aspektami regulacyjnymi, normatywnymi i kulturowo-kognitywnymi instytucji poddaliśmy analizie wzorce zaangażowania w CSR przez polskie przedsiębiorstwa. Badanie przeprowadzono na próbie ponad 2000 przedsiębiorstw, zarówno notowanych jak i nienotowanych, działających w Polsce w latach 2013-2017. W pomiarze CSR wykorzystano metodę rankingu. Wyniki badań wskazują na występowanie interakcji pomiędzy czynnikami poziomu organizacyjnego i instytucjonalnego (co jest zbieżne z wnioskami przedstawionymi w monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe). Ponad to wykazano, że w Polsce czynniki instytucjonalne są silniejszymi stymulantami CSR niż czynniki organizacyjne oraz, że aspekt regulacyjny instytucji jest skuteczniejszy w stymulowaniu CSR niż aspekt normatywny i kulturalno-kognitywny. Co więcej, w Polsce naciski instytucjonalne muszą być zwielokrotnione w stosunku do tego, co wystarczy do stymulowania CSR w krajach zachodnich. Tym samym wnioski z tego artykułu uzupełniają zestaw wniosków z badań zaprezentowanych w monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

W trakcie stażu uczestniczyłam też w licznych **seminariach badawczych** prowadzonych na poziomie różnych katedr wydziału. Były to seminaria wyłącznie dla pracowników naukowych. Poświęcano je omawianiu potencjalnych projektów badawczych, możliwości publikacyjnych dla wyników prowadzonych badań oraz możliwości internacjonalizacji badań. Podczas jednego z seminariów **prezentowałam wyniki badań** dotyczących inwestycji społecznie odpowiedzialnych prowadzonych na mojej macierzystej uczelni – Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, wspólnie z dr hab. Moniką Foltyn-Zarychtą. Uczestnictwo w tych seminariach zaowocowało **włączeniem mnie w skład międzynarodowego zespołu badawczego przygotowującego w 2019 r.** projekt badawczy z zakresu ratingu dłużnych instrumentów finansowych z uwzględnieniem kryteriów oddziaływania na środowisko i społeczeństwo. Zespół ten, kierowany przez prof. Costanzę

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Torricelli, aplikował o środki European Investment Bank Institute w ramach programu Knowledge.

Staż naukowy, który realizowanym od 20 lutego 2016 r. do 27 lutego 2016 r. w **Catholic University of the Sacred Heart** w Mediolanie (Włochy) pod kierownictwem profesora Roberto Moro Visconti, finansowany był w ramach projektu potencjału badawczego (kierownik: dr hab. Monika Foltyn-Zarychta). Zaproszenie do odbycia stażu **było efektem nawiązanej wcześniej za pomocą ResearchGate współpracy badawczej z prof. Roberto Moro Visconti**. W trakcie stażu opracowaliśmy z prof. Roberto Moro Visconti plan badań dotyczących partnerstwa publiczno-prywatnego jako formuły realizacji zrównoważonych inwestycji w sektorze ochrony zdrowia w krajach rozwijających się. Określiliśmy również sposoby upowszechniania wyników badań. Efektem tej pracy jest publikacja:

*Visconti R. M., Doś A., Gurgun, A. P. (2017). **Public-private partnerships for sustainable healthcare in emerging Economies**. [w:] n J. Leitão (ed.) *The Emerald Handbook of Public-Private Partnerships in Developing and Emerging Economies*. Emerald Publishing Limited.*

Prof. Roberto Moro Visconti zaprosił mnie również do nawiązania współpracy ze szczególnym ośrodkiem badawczym ALTIS funkcjonującym na Catholic University of the Sacred Heart w Mediolanie. Misją tego ośrodka jest prowadzenie badań w zakresie przedsiębiorczości i zarządzania dla zrównoważonego rozwoju. Jeden dzień stażu spędziłam w ALTIS prezentując prof. Matteo Pedrini badania, które wówczas realizowałam z dr hab. Moniką Foltyn-Zarychtą. Zaowocowało to dalszą współpracą i przygotowaniem we współautorstwie z prof. Matteo Pedrini, dr hab. Moniką Foltyn-Zarychtą oraz dr Iryną Shkurą z Alfred Nobel University (Ukraina) przeze mnie artykułu „Exploring WTP for socially responsible investment: a cross-national analysis”. Artykuł został złożony do publikacji i oczekuje na recenzję. Kolejnym owocem współpracy z ALTIS było **zaproszenie mnie w 2019r. do zrecenzowania rozprawy doktorskiej** Pani Chiary de Bernardi. Tytuł rozprawy to: “Unpacking sustainable entrepreneurship: deepening the role of passion, bricolage and authenticity”. Rozprawa uzyskała pozytywną recenzję i po publicznej obronie Pani Chiara de Bernardi uzyskała stopień doktora.

Współpracę badawczą z Inholland University of Applied Sciences (Holandia), CEU Universidad Sao Paulo (Hiszpania), University College Ghent (Belgia), University of Finance and Administration (Czechy) oraz London South Bank University (Wielka Brytania) rozpoczęłam w związku z realizowanym wspólnie co roku w latach 2016 – 2019 projektem dydaktycznym Intensive Program Sustainable Banking and Finance. Sieć kontaktów powstała wokół projektu dydaktycznego zaowocowała **opublikowaniem serii artykułów anglojęzycznych** przygotowanych w zespołach międzynarodowych przez reprezentantów

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

wymienionych instytucji a także innych uczelni **w redagowanym przeze mnie numerze recenzowanego czasopisma „Business Ethics and Sustainable Development. Interdisciplinary Theoretical and Empirical Studies. No. 1/2017”**. Innym istotnym przedsięwzięciem badawczym, które podjęłam wspólnie z wymienionymi uniwersytetami, było **aplikowanie o środki w ramach programu Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships**. W projekcie, o który aplikowaliśmy, przewidziany był **odrębny budżet na badania naukowe** związane z tematem projektu: „Sustainable finance”. Moje szczególne zaangażowanie w ten projekt wyraziło się w tym, że **przewodniczyłam grupie roboczej** powołanej w ramach Wydziału Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach dla przygotowania projektu.

5.2. Aktywność naukowa realizowana na uczelniach zagranicznych: udział w sieciach badawczych, organizacja i udział w konferencjach międzynarodowych

Od 2015 r. jestem członkiem międzynarodowej sieci badawczej European Risk Research Network (ERRN) w sekcji polskiej. Jako członek sieci ERRN uczestniczę w wymianie informacji na temat badań prowadzonych przez innych jej uczestników reprezentujących liczne uczelnie zagraniczne. W związku z tym **uzyskałam zaproszenie do odbycia stażu naukowego na University of Verona pod kierunkiem prof. Christiny Florio**. Staż ten jednak musiał zostać przełożony ze względu na pandemię koronawirusa.

Jako pracownik Wydziału Finansów i Ubezpieczeń a następnie Kolegium Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach przyczyniałam się do umiędzynarodowienia badań naukowych prowadzonych na uniwersytecie poprzez organizację konferencji i seminariów międzynarodowych ze znaczącym udziałem naukowców z zagranicy w charakterze prezentujących oraz keynote speakers. Byłam **członkiem komitetu organizacyjnego następujących konferencji międzynarodowych**:

- International Scientific Conference Sustainable Finance and Investment (2018), Katowice,
- 8th European Risk Conference (2018), Katowice,
- International Scientific Conference “Finance – Problems – Decisions” (2016), Jaworze.

Jestem również **członkiem komitetu organizacyjnego** cyklicznego wydarzenia naukowego jakim jest **Research Seminar Days: Exploring New Frontiers in Economics, Finance and Management**. Wydarzenie to stanowi platformę budowania międzynarodowych sieci badawczych z udziałem pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach poprzez udział w prezentacji projektów badawczych i dyskusji z zaproszonymi gośćmi z uniwersytetów zagranicznych. Dotychczas miały miejsce **trzy edycje** Research Seminar

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Days: 09-11. 03. 2020 4., 21. 05. 2020 r. (online), 21. 10. 2020 (online) poświęcone odpowiednio: ekonomii feministycznej (gość: prof. Cristina Florio, University of Verona), modelowaniu interakcji pomiędzy predyktorami zmiennej zależnej (gość: prof. Diogenis Baboukardos, University of Essex) oraz internacjonalizacji badań w rachunkowości (gość: Prof. Jonas Oliveira, ISCTE Business School, Lizbona).

Po uzyskaniu stopnia doktora uczestniczyłam w licznych konferencjach międzynarodowych w kraju i zagranicą. Za szczególnie cenne uznają jednak:

- udział w konferencji Wolpertinger Conference (Modena, 2018),
- udział w konferencji International Conference On Social Sciences organizowanej przez Uniwersytet w Wiedniu (Wiedeń, 2017),
- regularny udział w International Scientific Conference on Financial Management of Firms and Financial Institutions organizowanej przez Technical University in Ostrava (Ostrava, udział w latach 2013, 2016 i 2017),
- udział w konferencji Annual Conference of Faculty of Finance and Accounting, ACFA organizowanej przez Uniwersytet Ekonomiczny w Pradze (Praga, 2016).

Na konferencji Wolpertinger Conference (2018) prezentowałam project badawczy ***Slack as CSR driver – the case of Poland***. Dyskusja, która nastąpiła po prezentacji, koncentrowała się wokół zasad wyboru pomiędzy ilościowymi a jakościowymi metodami badań. Na konferencji International Conference On Social Sciences organizowanej przez Uniwersytet w Wiedniu (2017) brałam udział w sesji posterowej prezentując badania zatytułowane ***Financial and non-financial goals of corporations in the era of corporate social responsibility (CSR) – decision methods***. Dzięki tej sesji jako szczególnie istotne dostrzegłam zagadnienia związane z kulturowymi aspektami podejścia do zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwach. Podczas konferencji International Scientific Conference on Financial Management of Firms and Financial Institutions organizowanej przez Technical University in Ostrava w roku 2017 prezentowałam referat zatytułowany: ***Financial performance and bankruptcy risk of socially responsible and „irresponsible” companies—the Polish case***, w roku 2016 prezentowałam referat: ***Multi-criteria decision methods for financial management in SMEs*** w roku 2013 referat o tytule ***Public-private partnership as innovative solution for financing enterprises***. Cechą szczególną tej konferencji jest silny nacisk na właściwy dobór metod analizy danych liczbowych. Uczestniczenie w tej konferencji pozwoliło mi zdobyć wiedzę dotyczącą najnowszych trendów w stosowaniu metod ekonometrycznej analizy danych. Na konferencji Annual Conference of Faculty of Finance and Accounting prezentowałam referat ***“Leading by Example”—Are State-Owned Enterprises Leaders of Corporate Social Responsibility? Evidence from Poland***. Również na tej konferencji metody

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

statystycznej analizy danych - zwłaszcza metod doboru próby badawczej - stanowiły główny przedmiot dyskusji. Za istotny efekt mojego udziału w tej konferencji uznaję również poszerzenie wiedzy o źródłach danych o przedsiębiorstwach.

5.3. Pozostała działalność naukowa

Przed uzyskaniem stopnia doktora (2011 r.) opublikowałam samodzielnie 7 artykułów w recenzowanych czasopismach krajowych. Po uzyskaniu stopnia doktora, łącznie z monografią stanowiącą moje główne osiągnięcie naukowe, opublikowałam 51 prac, z czego 26 to prace w języku angielskim a 25 – w języku polskim. Spośród tych publikacji – 26 jest mojego autorstwa a pozostała część to publikacje współautorskie. Poza autorstwem monografii, która stanowi moje główne osiągnięcie naukowe, jestem autorem jeszcze jednej monografii i współautorem kolejnej a także autorem lub współautorem sześciu rozdziałów w monografiach naukowych. Redagowałam też numer czasopisma w języku angielskim. Współtworzyłam również trzy podręczniki akademickie, w tym dwa w języku angielskim. Szczegółowe dane dotyczące aktywności publikacyjnej zawiera tabela w załączniku 4.

Pierwszym krokiem na drodze rozwoju badań w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (*Corporate Social Responsibility – CSR*) i rozwoju zrównoważonego było przygotowanie rozprawy doktorskiej, która otrzymując II nagrodę w X edycji konkursu na najlepszą pracę doktorską z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych i społecznych organizowanego przez Rzecznika Ubezpieczonych i Gazetę Ubezpieczeniową pod patronatem KNF i MNSiW (2011), została opublikowana w formie monografii:

Doś A., (2011), *Ryzyko ekologiczne przedsiębiorstw na rynku ubezpieczeń majątkowych*, Poltext, Poznań.

Badania nad skutkami realizacji ryzyka ekologicznego ujawniły, że mają one często charakter efektu zewnętrznego, który oddziałuje na otoczenie społeczne i na środowisko naturalne czyniąc szkody, za które przedsiębiorstwa biorą odpowiedzialność w różnym stopniu. Moją szczególną uwagę zwrócił problem wyboru pomiędzy możliwością poprawy efektywności finansowej przedsiębiorstwa (m. in. w drodze przerzucenia części kosztów funkcjonowania działalności) na otoczenie społeczne i środowiskowe a zasadą odpowiedzialności, która w szczególnych przypadkach nie może być egzekwowana na drodze prawa i wymaga autoregulacji. Konflikt ten uznałam za bardzo istotny w kontekście rosnącego zagrożenia stabilności ekosystemów i wielopostaciowego kryzysu społecznego.

Moje pozostałe osiągnięcia badawcze wiążą się zarówno z konsekwentnym rozwojem badań w obszarze CSR i zrównoważonego rozwoju – co przedstawię w pierwszej kolejności,

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

jak i z zaangażowaniem w prace zespołów badawczych, w których uczestniczyłam jako pracownik Katedry Finansów a następnie Katedry Finansów Przedsiębiorstw i Ubezpieczeń Gospodarczych, co przedstawię w drugiej części niniejszego punktu autoreferatu. Rozbudowany program badawczy pozwolił mi rozwinąć wiedzę w obszarze komplementarnych teorii reprezentujących różne dyscypliny oraz nabyć umiejętności posługiwania się wiodącymi metodami badawczymi. Rezultaty badań w przeważającej liczbie przypadków upowszechniałam w języku angielskim z zamiarem nawiązania międzynarodowego dialogu naukowego.

Najściślej związany z tematem monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe jest artykuł „*Drivers of CSR anchoring in transition economy – evidence from Poland*” napisany wspólnie z prof. Francesco Pattarin (szerzej zob. pkt 5.1) . Artykuł po uzyskaniu dwóch pozytywnych recenzji oczekuje na publikację w czasopiśmie Business Ethics: European Review.

Istotnym wątkiem, który rozwinęłam w obszarze badań nad CSR, był problem relacji pomiędzy CSR a koncepcją maksymalizacji wartości dla właścicieli. Wyniki badań nad tym problemem badawczym upowszechniałam w publikacjach:

Doś A. (2011), *Współczesne koncepcje celu przedsiębiorstwa w aspekcie implementacji zasad zrównoważonego rozwoju* [w:] *Kontrowersje wokół finansów*. Praca zbiorowa pod red. T. Famulskiej, J. Nowakowskiego, Warszawa, Difin, s. 308-318,

Doś A. (2011), *Conditions and strategies of creating company value on the basis of corporate social responsibility: Synthetic presentation*. e-Finanse: Financial Internet Quarterly, 7(3), s. 27-38.

W pierwszej publikacji wykazałam rozbieżność pomiędzy dominującymi ujęciami celu porządkującego działania przedsiębiorstwa a potrzebą reorientacji wzorców gospodarowania w kierunku rozwoju zrównoważonego. Zwróciłam uwagę na potrzebę dyskusji z imperatywem maksymalizacji wartości dla właścicieli, która musi wkroczyć na grunt alternatywnego - względem wiodącego - paradygmatu nauki ekonomii.

Zważywszy na zdecydowaną przewagę postrzegania maksymalizacji wartości dla właścicieli jako głównego kryterium podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie rozpoczęłam badania nad możliwościami uzyskania zbieżności pomiędzy tak wyrażonym celem a działaniami przedsiębiorstw przynoszącymi korzyści w wymiarze ekologicznym i społecznym. W wymiarze teoretycznym możliwości te rozważyłam i zaprezentowałam w drugiej z wymienionych publikacji. Przedstawiłam w niej opracowaną na gruncie teorii interesariuszy propozycję pięciu strategii integracji celu maksymalizacji wartości z celami społecznymi i ekologicznymi przedsiębiorstwa. Strategie te uwzględniają różne konfiguracje

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

pomiędzy postawą przedsiębiorstwa (aktywną, pasywną) a specyfiką jego otoczenia. Tym samym praca ta stanowiła załączek moich dalszych badań nad wartością dla właścicieli jako funkcją preferencji interesariuszy oraz nad swobodą menedżerów w zakresie doboru strategii CSR (wątki te prezentowane są również w rozdziale 2. i 4 monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe).

Następnie rozpoczęłam badania nad uwarunkowaniami praktycznymi tworzenia wartości dla właścicieli na fundamencie działań proekologicznych i prospołecznych. Wyniki tych badań prezentują prace:

Doś A. (2014), *Strategic CSR drivers–environmental preferences of Silesia inhabitants*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, (325), s. 31-40,

Doś A., (2013), *Analiza skłonności mieszkańców województwa śląskiego do ponoszenia kosztów ograniczenia zużycia zasobów naturalnych*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, (297), s. 41-50,

Doś A., (2012), *Low-carbon technologies investment decisions under uncertainty created by the carbon market*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, 271 (1), s. 79-87.

Dwie pierwsze publikacje prezentują badania wykorzystujące dane pozyskane z autorskiej ankiety. Wyniki ukazują trudności w kreowaniu wartości dla właścicieli na bazie CSR wynikające z niskiej świadomości ekologicznej i niezdecydowanych postaw względem potrzeby ochrony środowiska w otoczeniu przedsiębiorstw. Badanie pierwsze wykazało występowanie skłonności do nabywania produktów ekologicznych (różną w różnych segmentach klientów) lecz jednocześnie potwierdziło, że osoby indywidualne – będące konsumentami bądź inwestorami wnoszącymi kapitał do przedsiębiorstwa - rzadko są skłonne do wynagradzania przedsiębiorstw odpowiedzialnych społecznie w ramach możliwości wynikających z relacji jaką mają z przedsiębiorstwem: płacenia wyższej ceny za produkty bądź akceptacji niższej stopy zwrotu z inwestycji. Wykazałam też, że zarówno czynniki demograficzne jak i psychograficzne (postawy, opinie) mają znaczenie dla decyzji o zakupie produktów proekologicznych. Stanowiło to inspirację do rozwinięcia i usystematyzowania zagadnienia uwarunkowań behawioralnych i/lub instytucjonalnych funkcji użyteczności interesariuszy w rozdziale drugim monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

W drugiej publikacji ukazałam, że w badanej grupie występuje skłonność do ponoszenia kosztów ograniczenia zużycia zasobów określona szczególnym wzorcem. Badane osoby rzadko akceptują podwyższanie cen lecz są skłonne zaakceptować dodatkowe obowiązki nałożone w drodze regulacji. Skłonność do akceptacji wyższych cen zależy natomiast

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

od sytuacji materialnej ankietowanych. Tym samym wykazałam, że tworzenie wartości dla właścicieli na fundamencie CSR wymaga umiejętnej segmentacji klientów i dostosowywania strategii CSR do specyfiki ich preferencji.

W trzeciej publikacji naświetliłam trudności w maksymalizowaniu wartości dla właścicieli na fundamencie inwestycji proekologicznych obniżających emisję CO2 wynikające ze słabości rynku uprawnień do emisji.

Uznałam, że rozumienie związku pomiędzy CSR a wartością dla właścicieli wymaga pogłębienia na gruncie analiz statystycznych i meta-teoretycznych. Powstały publikacje:

Doś A., Błach, J., (2014), *Rola przedsiębiorstwa w makrosystemie społeczeństwo-gospodarka-środowisko w świetle analizy raportów rocznych na przykładzie wybranych spółek sektora paliwowego*, [w:] *Rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju: gospodarka-etyka-środowisko*, Praca zbiorowa pod red. D. Dziawgo, G. Borysa, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, (329), s. 62-72,

Doś A., (2017), *Financial performance and bankruptcy risk of socially responsible and „irresponsible” companies-the Polish case*, *Financial Management of Firms and Financial Institutions*, Vol. 201, s. 201-208,

Doś A., (2018), *Znaczenie społecznej odpowiedzialności biznesu dla efektywności finansowej przedsiębiorstwa-współczesne kierunki badań*, *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, (532), s. 63-75.

Mój wkład w powstanie pierwszej publikacji polegał na:

- przygotowaniu procedury nowatorskiej wówczas metody - pogłębionej ręcznej analizy treści z uwzględnieniem kontekstów podawanych informacji,
- przeprowadzeniu analizy treści raportów spółek wybranych do badania.

Na gruncie analizy wyników wraz z współautorką wykazałyśmy, że znaczenie paradygmatu zrównoważonego rozwoju rośnie, jednak jest silniej zdeterminowane indywidualnym wyborem decydenta niż ogólnymi trendami gospodarczymi. Jednocześnie ujawniłyśmy, że skłonność badanych przedsiębiorstw do wdrażania innowacyjnych koncepcji zarządczych zorientowanych na poprawę rezultatów środowiskowych powiązana jest też z możliwością uzyskania korzyści dla właścicieli. Dla wdrażania zasad rozwoju zrównoważonego istotne jest zatem zarówno znaczenie czynników behawioralnych po stronie decydentów jak i dążenie do poprawy efektywności finansowej. Skłoniło mnie to poszukiwania płaszczyzn komunikacji pomiędzy ekonomią behawioralną a neoklasyczną, co rozbudowałam na gruncie meta-teoretycznym w rozdziale 5 monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

W drugiej z wymienionych wyżej publikacji dokonałam porównania efektywności finansowej 88 polskich przedsiębiorstw uznawanych za społecznie odpowiedzialne i 32 uznawanych za łamiące zasady odpowiedzialności społecznej. Na gruncie analizy danych

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

pochodzących ze sprawozdań finansowych tych przedsiębiorstw wykazałam, że przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialne wykazują statystycznie istotnie wyższy poziom ROA, choć nie można dostrzec różnicy w poziomie innych wskaźników efektywności oraz w poziomie ryzyka bankructwa. Prace nad artykułem ukazały kompleksowość możliwych zależności pomiędzy zaangażowaniem w CSR i efektywnością finansową oraz potrzebę usystematyzowania ram teoretycznych projektowania analiz statystycznych. Systematykę taką przedstawiłam w trzeciej z wymienionych prac. Analiza ewolucji podejścia do formułowania założeń dotyczących zależności CSR-efektywność finansowa naświetliła, że elementami zdiagnozowanymi jako istotne czynniki moderujące tę zależność są czynniki behawioralne i instytucjonalne. Wniosek ten był ważną inspiracją do selekcji nurtów metodologicznych wykorzystanych w monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

Dostrzegając fakt, że zaangażowanie w CSR jest istotnym wyzwaniem dla menedżerów uznałam, że potrzebne są badania nad narzędziami, które mogą wspierać procesy decyzyjne w obszarze integrowania celów związanych z CSR oraz celów finansowych. W rezultacie powstał cykl publikacji:

Doś A., Foltyn-Zarychta M., (2018), **Socially Responsible Investment and Fiduciary Duties of Mutual Funds**. [w:] *Corporate Governance in Banking and Investor Protection. CSR, Sustainability*, Praca zbiorowa pod red. B. Díaz Díaz, S. Idowu, P. Molyneux, Ethics & Governance, Springer, Cham, s. 305-320,

Doś A., (2017), **Multi-criteria decision methods for CSR management-literature review**. *Managerial Economics*, 18(1), s. 63-86,

Doś A., (2017), **Developing sustainable healthcare governance mechanisms to manage public-private partnerships**, *Zarządzanie Publiczne*, (42), s. 77-89,

Visconti R.M., Doś A., Gurgun A.P., (2017), **Public-Private Partnerships for Sustainable Healthcare in Emerging Economies**, [w:] *The Emerald Handbook of Public-Private Partnerships in Developing and Emerging Economies*, Praca zbiorowa pod red. J. Leitão, E. de Morais Sarmiento, J. Aleluia, Emerald Publishing Limited, s. 407-437,

Błach J., Doś A., (2014), **Zastosowanie modelu DuPonta w kontekście zarządzania środowiskiem w przedsiębiorstwie-możliwości wykorzystania w praktyce polskich przedsiębiorstw**, *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, (330 *Finanse na rzecz zrównoważonego rozwoju Gospodarka-etyka-środowisko*), s. 34-41.

W pierwszej z wymienionych prac rozważam szczególnie aspekt ładu korporacyjnego – obowiązków powierniczych - w kontekście wdrażania zasad odpowiedzialności społecznej przez dostawców specyficznych produktów - inwestycji finansowych. Mój wkład w powstanie publikacji polegał na:

- zaprezentowaniu ewolucji rozumienia i realizowania obowiązków powierniczych przez społecznie odpowiedzialne fundusze inwestycyjne,
- ukazaniu jak szersze rozumienie tych obowiązków może powodować pewną stronniczość w decyzjach menedżerów,
- specyfikacji praktycznych rozwiązań redukujących problem stronniczości i satysfakcjonujących inwestorów, których funkcja użyteczności posiada argumenty związane z oddziaływaniem na środowisko i społeczeństwo.

Opracowanie stanowi zestaw praktycznych rekomendacji realizacji obowiązków powierniczych przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności społecznej wraz z teoretycznym uzasadnieniem dla ich stosowania.

Drugi artykuł, o charakterze częściowo bibliometrycznym, stanowi na ówczesny moment pionierską na skalę światową prezentacją nurtu badawczego, który od czasu jego publikacji znaczeni się umocnił. Nurt ten wiąże się z adaptacją metod operacyjnych (metod decyzji wielokryterialnych) dla wsparcia decyzji menedżerskich w sytuacji, gdy dla zapewnienia legitymizacji konieczne jest godzenie często sprzecznych interesów różnych grup interesariuszy. W publikacji zidentyfikowałam trzy główne kierunki rozwoju badań nad wykorzystaniem metod wielokryterialnych we wsparciu integracji CSR z celami finansowymi: definiowanie priorytetów, określenie celów i kryteriów przez menedżerów, umożliwienie dokonywania oceny CSR przedsiębiorstwa przez podmioty zewnętrzne (redukcja asymetrii informacji) oraz zarządzanie poszczególnymi obszarami w sposób zrównoważony (np. łańcuchem dostaw, inwestycjami, rekrutacją).

Kolejne dwie prace poświęciłam diagnozie najlepszych praktyk z obszaru ładu korporacyjnego wspierających wdrażanie zasad rozwoju zrównoważonego w przedsięwzięciach realizowanych w szczególnej formule: partnerstwa publiczno-prywatnego. Badania te koncentrują się na sektorze ochrony zdrowia. W publikacji Doś A., (2017), *Developing sustainable healthcare governance mechanisms to manage public-private partnerships*, *Zarządzanie Publiczne*, (42), s. 77-89 wykorzystałam metodę krytycznej analizy literatury światowej. Mój wkład w powstanie publikacji Visconti R.M., Doś A., Gurgun A.P., (2017), *Public-Private Partnerships for Sustainable Healthcare in Emerging Economies*, [w:] *The Emerald Handbook of Public-Private Partnerships in Developing and Emerging Economies*, Praca zbiorowa pod red. J. Leitão, E. de Moraes Sarmiento, J. Aleluia, Emerald Publishing Limited, s. 407-437 polegał na:

- zebraniu danych zastanych dotyczących reguł decyzji stosowanych dla kwestii związanych z oddziaływaniem na społeczeństwo i środowisko w projektach ochrony

zdrowia realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego na całym świecie,

- analizie danych zastanych w celu określenia, które praktyki sprzyjają ochronie wartości społecznych i ochronie środowiska a które reguły decyzji mogą skutkować powstawaniem zagrożeń dla środowiska i społeczeństwa.

Wyniki badań prezentowanych w tych publikacjach naświetliły występowanie wielopoziomowych konfliktów interesów zagrażających zwłaszcza celom społecznym i środowiskowym, a tym samym konieczność precyzyjnego i dostosowanego do kontekstu programowania i komunikowania zasad podejmowania decyzji. Najbardziej skuteczne rozwiązania zostały również zaprezentowane w przywołanych publikacjach.

W ostatniej z wymienionych prac dokonaliśmy wraz ze współautorką, oceny możliwości i sposobów dostosowania modelu analizy finansowej DuPonta do potrzeb zarządzania środowiskowego.

Mój dorobek w postaci pięciu przedstawionych publikacji wnosi istotny wkład w rozwój zasad, praktyk i procesów pozwalających na takie zarządzanie i kontrolowanie przedsiębiorstwa, które równoważy nie tylko wąsko pojęte interesy finansowe lecz także satysfakcjonuje cele etyczne, środowiskowe i społeczne różnych grup interesariuszy.

Zauważając, że narzędzia i procedury wsparcia decyzji integrujących podejmowanie odpowiedzialności za społeczeństwo i środowisko z zarządzaniem finansami zorientowanym na maksymalizację wartości dla właścicieli stanowią innowację i nie są powszechnie stosowane, uznałam, że występuje luka badawcza w rozumieniu tego, co skłania przedsiębiorstwa do zaangażowania w CSR. Wstępne badania, które podjęłam w tym obszarze, dotyczyły znaczenia struktury właścicielskiej dla włączania CSR w strategię przedsiębiorstwa. Zwróciłam uwagę na dwie cechy tej struktury: udział inwestorów zagranicznych oraz udział Skarbu Państwa. Badania prowadziłam na grupie kilkuset przedsiębiorstw zarówno nienotowanych jak i notowanych na GPW w Warszawie prowadzących działalność w Polsce. Pomiar CSR przeprowadziłam w oparciu o metody rankingowe. W analizie statystycznej danych posłużyłam się metodami nieparametrycznymi. Wyniki badań upowszechniłam w pracach:

Doś A. (2018), *“Leading by Example”—Are State-Owned Enterprises Leaders of Corporate Social Responsibility? Evidence from Poland*, [w:] *Annual Conference on Finance and Accounting*, Praca zbiorowa pod red. D. Prochazki, Springer, Cham, s. 319-328,

Doś A. (2017), *The Effect of Foreign Equity Ownership on Corporate Social Responsibility: Empirical Evidence from Poland*, *e-Finanse*, 13(3), s. 66-75.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

W badaniach wykazałam, że specyfika struktury właścicielskiej jest nośnikiem uwarunkowań instytucjonalnych podejmowania decyzji. Ponadto wykazałam, że jej znaczenie dla zaangażowania w CSR przedsiębiorstw działających w Polsce jest statystycznie istotne. Badania te pozwoliły mi również uznać słabość podejścia, które w sposób wycinkowy próbuje diagnozować czynniki CSR i zainspirowały do rozwinięcia podejścia systemowego i zintegrowanego do badania różniących się co do natury czynników CSR, które prezentuję w monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe. Równocześnie zdiagnozowałam słabości metody pomiaru CSR z wykorzystaniem rankingów opracowywanych dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w Polsce co skłoniło mnie do rozwinięcia metody pomiaru CSR z wykorzystaniem analizy treści, którą zastosowałam w monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

Kwestię instytucjonalnych uwarunkowań odpowiedzialności za negatywne efekty zewnętrzne podjęłam też w pracy:

Doś A. (2017), *Bonusy w sektorze bankowym - instytucjonalizacja wysysku?*, Etyka Biznesu i Zrównoważony Rozwój. Interdyscyplinarne Studia Teoretyczno-Empiryczne No. 3. s. 19 – 30.

W artykule tym, na podstawie analizy literatury światowej, zdiagnozowałam występowanie złożonych, ewoluujących od ponad wieku instytucji warunkujących działalność szczególnego sektora – bankowości. Oddziaływanie tych instytucji redukuje skłonność tego sektora do podejmowania odpowiedzialności za generowane negatywne efekty zewnętrzne. Praca nad tym artykułem zainspirowała mnie do rozwinięcia ustrukturyzowanego podejścia do instytucjonalnych czynników CSR, które zaprezentowałam w trzecim rozdziale monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

W swojej pracy badawczej pogłębiałam rozumienie waloru CSR i związanej z tym potrzeby wdrożenia szczególnych regulacji w obszarze CSR. Wątek ten rozwinęłam w pracach:

Doś A. (2019), *Spółeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw z perspektywy ekonomii dobrobytu*, Annales. Etyka w Życiu Gospodarczym, 22(4), s. 21-36,

Doś A. (2019), *Polityka państwa w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu: przesłanki*, (382), s. 64-79,

Doś A. (2013), *Catastrophic risk financing models for sustainable development*. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, (308), s. 165-179.

Walor CSR często artykułuje literatura akademicka z obszaru rozwoju zrównoważonego. Natomiast w ekonomii, a zwłaszcza w makroekonomii, rozwój zrównoważony często traktuje się jednak jako paradygmat narzucony z zewnątrz, a nie jako wytworzony przez samą

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

ekonomię. W artykule pierwszym przedstawiłam zatem pogłębioną analizę teoretyczną waloru CSR w odniesieniu do kategorii dobrobytu rozumianego jako funkcja efektywności alokacyjnej, równomierności dystrybucji oraz stabilności gospodarki. Rezultaty badania ugruntowały moje przekonanie, że zachodzi pilna potrzeba badań w obszarze CSR a zwłaszcza w obszarze rozpoznania podstaw zaangażowania przedsiębiorstw w CSR. Obserwując zmiany zachodzące w systemie społeczno-gospodarczym dostrzegłam rosnące zaangażowanie państwa w promocję CSR. Przeprowadziłam więc badania dotyczące wymiarów i narzędzi polityki publicznej w zakresie CSR z wykorzystaniem analizy literatury światowej oraz analizy danych zastanych, których rezultaty opublikowałam w drugiej pracy. Narzędzia polityki wspierania CSR w Polsce zakwalifikowałam do odrębnych grup: narzędzi uprawniania, ułatwiania, partnerowania i popierania CSR. Naświetliłam rosnące znaczenie narzędzi promowania CSR, które oddziałują na efektywność finansową przedsiębiorstw oraz takich, które nie mają znaczenia w kontekście tej efektywności lecz są też istotne z punktu widzenia legitymizacji przedsiębiorstwa. Uwypukliłam tym samym watki instytucjonalne oddziałujące na włączanie CSR w strategię przedsiębiorstwa. Wątki te rozwinęłam znacznie w rozdziale trzecim monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe.

Artykuł trzeci wskazuje na potrzebę interwencji ze strony państwa w obszar mechanizmów finansowania ryzyka katastroficznego, czyli w obszar produktów ubezpieczeniowych, jako na niezbędny warunek zrównoważonej ścieżki zarządzania ryzykiem katastroficznym. Wyjaśniam w nim, że potrzeba ta wynika z psychologicznych zjawisk niedoszacowania ryzyka katastroficznego oraz ze szczególnej właściwości rynku ubezpieczeń – cykliczności.

Podsumowując należy podkreślić, że badania, które po doktoracie prowadziłam konsekwentnie w obszarze CSR i zrównoważonego rozwoju, pozwoliły mi zapoznać się z teoriami reprezentującymi różne dyscypliny, jak również uzyskać doświadczenie w stosowaniu różnych metod badawczych, zarówno ilościowych jak i jakościowych. Tym samym umożliwiły mi rozwinięcie szerokiego podejścia do badania czynników CSR.

Pozostałe osiągnięcia badawcze realizowałam w ramach prowadzonych badań naukowych, w zespołach badawczych najpierw Katedry Finansów, a następnie w Katedry Finansów Przedsiębiorstw i Ubezpieczeń Gospodarczych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

Po doktoracie brałam udział w dwóch projektach badawczych finansowanych przez NCN, sześciu (wieloetapowych) projektach w ramach potencjału badawczego oraz realizowałam projekty naukowe indywidualne „Młodzi naukowcy”.

Projekty finansowane przez NCN, w których byłam wykonawcą to:

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

- **Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa w warunkach implementacji innowacyjnych mechanizmów finansowych. Racjonalność a rachunek efektywności działania** (nr 2011/03/D/HS4/01924, kierownik projektu: dr Joanna Błach),
- **Kształtowanie struktury kapitału przedsiębiorstwa w warunkach implementacji zarządzania ryzykiem. Wymiar proceduralny i instrumentalny** (nr 2011/01/D/HS4/04003, kierownik: dr Monika Wieczorek-Kosmala).

Udział w tych projektach zaowocował licznymi publikacjami. W niniejszym autoreferacie przedstawię kilka wybranych.

W projekcie „Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa w warunkach implementacji innowacyjnych mechanizmów finansowych. Racjonalność a rachunek efektywności działania” byłam szczególnie zaangażowana w prace nad wątkami analizy efektywności implementacji wybranych innowacji finansowych w przedsiębiorstwie oraz w badania nad decyzjami o implementacji innowacji finansowych. Prace nad tymi wątkami zostały opublikowane jako:

Błach J., Wieczorek-Kosmala M., Doś A., Gorczyńska M., (2017), *Symulacja wpływu zastosowania innowacyjnych mechanizmów finansowych w przedsiębiorstwie na zmiany ekonomicznej i rynkowej wartości dodanej*, ResearchGate, s. 1-73 (https://www.researchgate.net/publication/320189027_SYMULACJA_WPLYWU_Z_ASTOSOWANIA_INNOWACYJNYCH_MECHANIZMOW_FINANSOWYCH_W_PRZEDSIEBIORSTWIE_NA_ZMIANY_EKONOMICZNEJ_I_RYNKOWEJ_WARTOSCI_DODANEJ),

Błach J., Doś A., Gorczyńska M., Wieczorek-Kosmala M., (2016), *Model decyzji o implementacji innowacji finansowych w przedsiębiorstwie-przegląd literatury*, Studia Ekonomiczne, (282), s. 7-16,

Doś A., Błach J. (2016), *Financial innovations offered by insurance sector to enterprises Polish experience*, Proceedings of IAC-MEBM in Budapest 2016. International Academic Conference on Management, Economics, Business and Marketing in Budapest, Hungary, s. 238-256.

Mój udział w przygotowaniu pierwszej publikacji polegał na zaplanowaniu i przeprowadzeniu symulacji (z wykorzystaniem metody Monte Carlo) wpływu zastosowania innowacyjnych narzędzi zarządzania ryzykiem walutowym na wartość przedsiębiorstwa narażonego na takie ryzyko. Praca ta pozwoliła mi rozbudować wiedzę o pogłębionej analizie czynników wartości dla właścicieli przy założeniu o quasi deterministycznym podejściu do kalkulacji tej wartości za pomocą EVA. To doświadczenie zainspirowało mnie do zaproponowania w monografii, która jest moim głównym osiągnięciem, modelu czynników CSR, gdzie EVA jest funkcją wyższego rzędu funkcji decyzji interesariuszy przedsiębiorstwa.

Mój udział w powstaniu drugiego artykułu polegał na krytycznej analizie literatury i uporządkowaniu wiedzy o wynikach badań pozytywnych w obszarze decyzji o zastosowaniu innowacji finansowych. Wyniki tej pracy pozwoliły skonfrontować model

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

behawioralny decyzji o implementacji innowacji finansowych z modelem normatywnym polegającym na rekomendowaniu decyzji w tym obszarze w oparciu o modelowanie finansowe. Prace nad tym artykułem ugruntowały moje przekonanie o znaczeniu czynników psychologicznych w podejmowaniu decyzji, które mają złożony wpływ na efektywność finansową. Zagadnienie to poddałam głębokiej analizie teoretycznej w czwartym rozdziale monografii stanowiącej moje główne osiągnięcie naukowe, gdzie prezentuję teoretyczną identyfikację czynników CSR w nurcie metodologicznym ekonomii behawioralnej.

Mój udział w powstaniu trzeciej publikacji polegał na:

- przeprowadzeniu wywiadów telefonicznych pogłębionych, półstrukturyzowanych, z brokerami ubezpieczeniowymi,
- współpracy w opracowaniu wniosków z informacji pozyskanych na drodze wywiadów.

W projekcie *„Kształtowanie struktury kapitału przedsiębiorstwa w warunkach implementacji zarządzania ryzykiem. Wymiar proceduralny i instrumentalny”* byłam szczególnie zaangażowana w rozbudowanie rozumienia ryzyka podejmowanego przez przedsiębiorstwo jako negatywnego efektu zewnętrznego oraz w badania nad wątkiem zarządzania kapitałem obrotowym w warunkach ryzyka. Pierwszy z problemów wiąże się z moim podstawowym obszarem badawczym, gdyż generowanie negatywnych efektów zewnętrznych pociąga za sobą odpowiedzialność za podmioty-odbiorców takich efektów. Wyniki badań nad tym problemem upowszechniono w publikacjach:

Doś A., Wieczorek-Kosmala M., (2016), ***Ryzyko, efekty zewnętrzne i konflikty interesów w strukturze kapitałowej banków-ujęcie teoretyczne***, *Finanse: czasopismo Komitetu Nauk o Finansach PAN*, 1 (9), s. 233-255,

Doś A., Wieczorek-Kosmala M., (2016), ***Perspektywa konfliktu interesów a problem ryzyka działalności ubezpieczeniowej***, *Wiadomości Ubezpieczeniowe*, (2), s. 3-16.

Mój wkład w powstanie pierwszej publikacji był znaczący (90%) i polegał zarówno na opracowaniu koncepcji artykułu jak i na przeprowadzeniu większości rozważań obejmujących (w ujęciu szczegółowym):

- identyfikację odbiorców ryzyka podejmowanego przez banki i przyjmującego charakter efektu zewnętrznego,
- przedstawienie preferencji tych odbiorców względem ryzyka bankowego,
- ukazanie przesunięcia konfliktu interesów w obszarze ryzyka bankowego z relacji właściciel-menedżer na relację właściciel i menedżer a wierzyciele banku,
- identyfikację kanałów oraz siły oddziaływania otoczenia rynkowego i regulacyjnego na decyzje kapitałowe banku w warunkach ryzyka,

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

- identyfikację czynników osłabiających dyscyplinę rynkową jako mechanizm redukcji efektów zewnętrznych w obszarze ryzyka,
- identyfikację związków pomiędzy różnymi typami zawodności rynku a skłonnością banków do podejmowania ryzyka,
- omówienie znaczenia wymogów kapitałowych dla redukcji hazardu moralnego.

Mój wkład w powstanie drugiej publikacji również był znaczący (80%). Polegał on (w ujęciu szczegółowym) na:

- identyfikacji rezultatów podejmowania przez zakład ubezpieczeń ryzyka związanego z poziomem funduszu ubezpieczeniowego oraz ryzyka inwestycyjnego dla trzech wiodących grup interesariuszy: akcjonariuszy zakładu, menedżerów oraz ubezpieczonych,
- rozpoznaniu mechanizmów kontroli ryzyka działalności ubezpieczeniowej wykorzystywanych przez interesariuszy zakładu ubezpieczeń,
- przedstawieniu wymogów kapitałowych jako narzędzie redukcji konfliktu interesów związanego z asymetrią rozkładu korzyści i kosztów płynących z podejmowania ryzyka.

Obie prace wskazują na potrzebę regulacji podejmowania ryzyka przez przedsiębiorstwa prywatne jak również na niewystarczalność przepisów prawa a tym samym na potrzebę autoregulacji poprzez podejmowanie odpowiedzialności za oddziaływanie na podmioty trzecie. Praca nad tymi publikacjami umocniła moje przekonanie o potrzebie badań nad czynnikami CSR.

Wątek zarządzania kapitałem obrotowym w warunkach ryzyka budzi moje zainteresowanie ze względu na związek z zagadnieniem luźnych zasobów finansowych, których istnienie w przedsiębiorstwie może służyć nie tylko absorpcji skutków ryzyka lecz również zaspokajaniu potrzeb interesariuszy. Zapotrzebowanie na luźne zasoby finansowe z perspektywy zarządzania ryzykiem prezentowałam, jako współautor, w pracy:

Wieczorek-Kosmala M., Doś A., Błach J., Goczyńska M., (2016), *Working capital management and liquidity reserves: The context of risk retention*, Journal of Economics & Management, (23), s. 5-20.

Mój wkład w powstanie publikacji polegał na udziale w opracowaniu metod pomiaru rezerw płynności na fundamencie pojęć i mechanizmów właściwych dla zarządzania kapitałem obrotowym w przedsiębiorstwie. Brałam też udział w analizie statystycznej: klastrowej i czynnikowej, ukierunkowanej na zidentyfikowanie tych aspektów zarządzania kapitałem obrotowym, które są istotne dla wielkości, znaczenia i przydatności czasowej rezerw płynności.

W ramach potencjału badawczego Katedry Finansów, a następnie Katedry Finansów Przedsiębiorstw i Ubezpieczeń Gospodarczych brałam udział w następujących projektach badawczych:

- **Zastosowanie ubezpieczenia utraty zysku (BI – business interruption insurance) w strategii zarządzania ryzykiem: perspektywa finansów przedsiębiorstwa** (2019-nadal)

kierownik projektu: prof. UE dr hab. Monika Wieczorek-Kosmala

- **Spółeczny koszt kapitału przedsiębiorstwa. Finanse przedsiębiorstw w warunkach społecznej odpowiedzialności biznesu** (2017-2018)

kierownik projektu: prof. UE dr hab. Artur Walasik

- **Aplikacja kluczowych wskaźników ryzyka KRI – key risk indicators** (2016)

kierownik projektu: prof. UE dr hab. Monika Wieczorek-Kosmala

projekt realizowany **w ramach współpracy międzynarodowej**, z udziałem pracowników naukowych Duale Hochschule Baden-Wurtemberg (Niemcy):

- prof. dr (oec.) Petra Kroflin
- prof. dr Norbert Kratz

- **Inwestowanie społecznie odpowiedzialne. Tendencje – motywy – wartość** (2015-2017)

kierownik projektu: dr hab. Monika Foltyn-Zarychta

projekt realizowany wspólnie z Katedrą Inwestycji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach,

projekt realizowany **w ramach współpracy międzynarodowej**, z udziałem pracownika naukowego Alfred Nobel University in Dnipropetrovsk: dr Iryny Shkury,

- **Strategie podatkowe przedsiębiorców** (2012-2013)

kierownik projektu: prof. zw. dr hab. Teresa Famulska,

- **Przesłanki i zakres decyzji ubezpieczeniowych podmiotów sfery realnej - dylematy finansowe w zakresie implementacji instrumentów ubezpieczeniowych**,

kierownik projektu: prof. zw. dr hab. Krystyna Znaniecka (2011-2012).

Będąc wykonawcą w licznych projektach badawczych o zróżnicowanej tematyce nabrałam umiejętności pracy w zespole w zakresie selekcji zadań badawczych, komunikacji rezultatów badawczych i pracy redakcyjnej. Jednocześnie kierownicy tych zróżnicowanych tematycznie projektów badawczych przyporządkowywali mi zadania związane z moimi zainteresowaniami naukowymi. Spośród publikacji będących owocem udziału w tych projektach podkreślę wybrane.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Udział w projekcie „*Aplikacja kluczowych wskaźników ryzyka KRI – key risk indicators*” zaowocował monografią:

Wieczorek-Kosmala M., Doś A. (2017), ***KRI-kluczowe wskaźniki ryzyka w zarządzaniu płynnością finansową przedsiębiorstwa***, CeDeWu, Warszawa.

Mój wkład w powstanie monografii polegał na:

- prezentacji koncepcji ryzyka płynności,
- prezentacji metod pomiaru płynności
- opracowaniem zestawu wskaźników pozwalających na usystematyzowane monitorowanie ryzyka płynności.

Monografia ta wnosi wkład w rozwój metod i narzędzi zarządzania finansami przedsiębiorstw.

Udział w projekcie „*Inwestowanie społecznie odpowiedzialne. Tendencje – motywy – wartość*” wiązał się ściśle z moimi zainteresowaniami badawczymi. Wśród publikacji będących jego owocem chcę podkreślić prace:

Doś A., Foltyn-Zarychta M., (2017), ***Socially Responsible Investment Market Size in Poland: The Content Analysis*** [w:] *New Trends in Finance and Accounting*, praca zbiorowa pod red. D. Prochazki, Springer, Cham, s. 653-663.

Doś A., Foltyn-Zarychta M., (2017), ***Motywy inwestowania społecznie odpowiedzialnego-przegląd wybranych badań***, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, (478), s. 113-121.

Inspiracją do pierwszego artykułu była rozpoznana przez moją współautorkę artykułu nierzetelność raportów EUROSIF informujących m. in. o wielkości rynku odpowiedzialnych inwestycji w Polsce. Mój wkład w powstanie publikacji polegał na:

- opracowaniu alternatywnej względem ankiet metody diagnozy, które fundusze inwestycyjne są społecznie odpowiedzialne, a które należy zaliczyć do produktów konwencjonalnych; jako metodę badań obrałam ręczną analizę treści dokumentów prezentujących produkty inwestycyjne dostępne na rynku polskim,
- na przeprowadzeniu badań wszystkich produktów oferowanych klientom indywidualnym,
- analizie uzyskanych wyników.

Opublikowane w artykule wyniki badań pozwoliły uznać, że rzeczywistości rynek ten jest znacznie mniejszy niż ukazują to powszechnie powoływane raporty EUROSIF. Tym samym w artykule wykazano konieczność korekty prezentowania jego dynamiki i odmiennego projektowania narzędzi wsparcia rynku SRI.

Mój udział w powstanie drugiego artykułu polegał na meta-teoretycznej analizie literatury dotyczącej czynników determinujących decyzje inwestorów indywidualnych o inwestowaniu w sposób społecznie odpowiedzialny. W efekcie wyróżniłam zestaw motywów reprezentujących kilka grup czynników demograficznych i psychograficznych. Rezultaty badania stały się ważnym elementem projektu ram teoretycznych dla międzynarodowych badań ankietowych, przedstawionych w artykule „Willingness to pay for socially responsible investment – cross-country comparison” opracowanego przez we współautorstwie z M. Foltyn-Zarychtą, M. Pedrini i I. Shkurą i zgłoszonego do Journal of Business Ethics (w trakcie recenzji).

Udział w pozostałych projektach realizowanych w ramach potencjału badawczego wiązał się z powstaniem licznych publikacji z obszaru zwłaszcza finansów przedsiębiorstw, zarządzania ryzykiem i ubezpieczeń. Publikacje te zarówno systematyzują i rozwijają wiedzę w tych obszarach w wymiarze narzędziowym i procesowym.

Realizowałam również indywidualne badania w ramach projektu „Młodzi Naukowcy”, którego środki subwencji przeznaczone są na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców. W roku 2016 prowadziłam projekt badawczy pt. ***Kryteria finansowe i pozafinansowe w zarządzaniu przedsiębiorstwem w świetle koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu- metody decyzji***, zaś w roku 2013 projekt pt. ***Uwarunkowania zastosowania instrumentów finansów publicznych w ochronie środowiska w świetle teorii wyboru publicznego - ujęcie teoretyczne i praktyczne***.

Moje pozostałe osiągnięcia badawcze były wielokrotnie prezentowane także na konferencjach krajowych. Za istotne uznaję regularny udział i prezentowanie referatów na konferencjach:

- Konferencjach Katedr Finansów,
- cyklicznej konferencji „Zarządzanie finansami firm. Teoria i praktyka” przekształconej następnie na WROFIN, organizowanej przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
- cyklicznej konferencji „Finanse i rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju” organizowanej przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Do wkładu w rozwój nauki zaliczam również wykonanie recenzji publikacji naukowych krajowych i międzynarodowych.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

6.1. Działalność w obszarze kształcenia i dydaktyki

Moja aktywność dydaktyczna, w tym międzynarodowa, ściśle związana jest z obszarem, w którym prowadzę działalność naukowo-badawczą i dotyczy głównie tematyki finansów i społecznej odpowiedzialności biznesu. Zajęcia dydaktyczne prowadzę na dwóch poziomach studiów i wszystkich formach kształcenia.

Wykładane przeze mnie przedmioty mają charakter kierunkowy, specjalizacyjny oraz przedmiotów do wyboru. Wiele z nich jest opartych na autorskich programach kształcenia. Prowadzę również przedmioty w języku angielskim w ramach programów krajowych i międzynarodowych realizowanych w Kolegium Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Zajęcia prowadzone w latach 2011-2020 w języku polskim (I) i angielskim (II) przedstawia poniższe zestawienie.

I.
Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw
Wykład autorski z przedmiotu <i>Społeczna odpowiedzialność biznesu</i>
Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa oraz ocena jego sytuacji finansowej
ćwiczenia z przedmiotów: – <i>finanse przedsiębiorstw</i> – <i>strategie finansowe przedsiębiorstw</i> – <i>analiza finansowa przedsiębiorstwa</i> – <i>metody podejmowania decyzji finansowych</i> – <i>strategie podatkowe przedsiębiorstw</i>
Finanse jednostek ochrony zdrowia
ćwiczenia z przedmiotów: – <i>gospodarka finansowa jednostek ochrony zdrowia</i> – <i>decyzje kapitałowe w ochronie zdrowia</i> – <i>ocena kondycji finansowej w jednostkach ochrony zdrowia</i> – <i>zarządzanie finansami w jednostkach ochrony zdrowia</i>
Finanse publiczne
ćwiczenia z przedmiotów: – <i>finanse publiczne</i> – <i>obciążenia podatkowe przedsiębiorców</i> – <i>finanse jednostek samorządu terytorialnego</i> – <i>polityka podatkowa</i>
Ubezpieczenia i zarządzania ryzykiem

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

ćwiczenia z przedmiotów:

- ubezpieczenia
- zarządzanie ryzykiem finansowym

II.

Program ARIMA (Quantitative Assets and Risk Management)

Program realizowany jako tzw. DoubleDegree, Master level, w ramach partnerstwa czterech uczelni:

- University of Applied Sciences BFI Vienna (Austria)
- University of Bologna (Italy)
- Alexandra IoanCuza University of Iasi (Romania)
- Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Program uzyskał akredytację CFA Institute

Wykład z przedmiotu (od 2009 r.):

Operational Risk for Banks

Program Finance and Accounting for Business (FAB)

Program oferowany jako jedna ze specjalności Kolegium Finansów na studiach I stopnia:

Wykłady z przedmiotów (program autorski, od 2010 r.):

- *Finance for public sector*
- *Financial management in terms of CSR concept*

EuroClasses

Specjalna oferta dydaktyczna UE Katowice przedmiotów do wyboru realizowanych w języku angielskim przeznaczona przede wszystkim dla studentów programu Erasmus+

Wykłady z przedmiotów (program autorski):

- *Public finance (2008-2012)*
- *Environmental finance (2010, 2013)*

Moje zajęcia osiągają wysokie oceny w badaniach ankietowych prowadzonych cyklicznie wśród studentów. Od momentu uzyskania stopnia doktora uzyskiwałam w tych ankietach oceny wyłącznie wyższe niż średnia dla całego Wydziału Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (obecnie Kolegium Finansów). Ponadto do oceny punktowej studenci wielokrotnie dołączali osobiste, pozytywne komentarze. Moje zajęcia były również wielokrotnie poddawane ocenie w ramach hospitacji przez pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. W wyniku hospitacji uzyskiwałam wyłącznie oceny bardzo dobre i wzorowe.

Ważnym obszarem mojej pracy dydaktycznej jest prowadzenie seminarium dyplomowego na studiach licencjackich i magisterskich na kierunkach studiów: *Finanse i Rachunkowość* oraz *Finanse i Zarządzanie w Ochronie Zdrowia*. Tematyka moich seminariów to:

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

- Finansowe aspekty społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i rozwoju zrównoważonego,
- Analiza finansowa przedsiębiorstw,
- Decyzje finansowe i inwestycyjne przedsiębiorstw,
- Behawioralne i instytucjonalne aspekty rachunkowości,
- Zarządzanie ryzykiem i ubezpieczenia.

Po uzyskaniu stopnia doktora byłam promotorem 29 magistrów i 37 licencjatów.

Moje osiągnięcia dydaktyczne wiążą się także z udziałem w opracowaniu dwóch podręczników w języku angielskim, które dedykowane są studentom kierunku Finance and Accounting for Business oraz studentom zagranicznym studiującym na naszej uczelni w ramach programu Erasmus i Erasmus +. Brałam też udział w opracowaniu jednego podręcznika w języku polskim, który ma uniwersalne zastosowanie w szkolnictwie wyższym w programach nauczania ekonomii i finansów. Podręczniki te to:

Zadora H., (red.), (2015), *Finanse kategorie zjawiska i procesy podmioty*, Difin, Warszawa,

Błach J., (ed.), (2014), *Fundamentals of Finance*, Publishing House of the University of Economics in Katowice, Katowice,

Wieczorek-Kosmala M., (ed.), (2013), *Advanced Issues In Corporate Finance*. Katowice, Publishing House of the University of Economics in Katowice, Katowice.

Po uzyskaniu stopnia doktora odbyłam 4 wyjazdy stypendialne w ramach programu Erasmus i Erasmus +, w tym dwa były związane z cyklicznym programem **Intensive Program Sustainable Banking and Finance** realizowanym przez konsorcjum uczelni. Zajęcia prowadzone podczas wyjazdów stypendialnych przedstawia poniższe zestawienie.

2012 Catholic University of the Sacred Heart, Mediolan, Włochy

Wykłady z przedmiotów:

- *Public-private partnerships*
- *Catastrophic risk financing*

2016 HOGENT University of Applied Sciences and Arts, Gandawa, Belgia (Intensive Program Sustainable Banking and Finance)

Wykład z przedmiotu:

- *Bonuses in the banking sector and excessive risk taking*

2017 Inholland University of Applied Sciences, Rotterdam, Holandia

Wykład z przedmiotu:

- *Value based management in terms of CSR concept*

2018 University of Finance and Administration, Praga, Czechy (Intensive Program Sustainable Banking and Finance)

Wykład z przedmiotu:

- *Socially responsible investment*

Kolejnym obszarem mojej działalności dydaktycznej od momentu uzyskania stopnia doktora nauk ekonomicznych jest prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach studiów podyplomowych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach. Problematyka prowadzonych przeze mnie przedmiotów dostosowana jest do oczekiwań rynku pracy w obszarze zarządzania finansami, rachunkowości i podatków i stanowi uzupełnienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry zarządzającej wyższego i średniego szczebla administracji publicznej a także kadry zarządzającej przedsiębiorstw. Kursy i wykłady koncentrują się wokół zagadnień zarządzania finansami w warunkach globalizacji, planowania finansowego oraz obciążeń podatkowych przedsiębiorstw. Bloki dydaktyczne, zajęcia i warsztaty zostały wysoko ocenione w niejawnej ankiecie przez słuchaczy studiów podyplomowych, którzy wskazywali m.in. na walory aplikacyjne prowadzonych zajęć, wykorzystanie doświadczeń i narzędzi praktycznych oraz nowatorski sposób ich prowadzenia. Poniższe zestawienie przedstawia mój udział w programach studiów podyplomowych.

2012-2020: Międzynarodowe Studia Menedżersko-Finansowe

Studia o charakterze pre-MBA. Dalsze kształcenie na studiach MBA jest możliwe w Uniwersytecie Technicznym w Brnie (Republika Czeska), działającym we współpracy z University of St. Francis (Joliet, Illinois, USA). Zajęcia odbywają się na terenie Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz w Uniwersytecie Technicznym w Brnie (Republika Czeska)

Wykład: *Finanse międzynarodowe***2018-2020 Rachunkowość finansowa z warsztatami komputerowymi**

Wykłady:

- *Rozliczenia podatkowe w działalności gospodarczej. Część I - PIT*
- *Rozliczenia podatkowe w działalności gospodarczej. Część II – VAT*

2018-2020 Strategia podatkowaWykład: *Podatek dochodowy od osób fizycznych - zasady ogólne***2019 Zarządzanie finansami przedsiębiorstw**Wykład: *Planowanie w przedsiębiorstwie*

6.2. Działalność organizacyjna

Działalność organizacyjna na rzecz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach w zakresie dydaktyki związana jest z prowadzonymi kierunkami studiów w Kolegium Finansów. Od 2017 r. jestem **członkiem Rady Programowej kierunku *Finanse i Zarządzanie w Ochronie Zdrowia***. Prowadziłam także wykłady w ramach dni otwartych Wydziału Finansów i Ubezpieczeń.

Brałam również udział w organizacji międzynarodowych wydarzeń dydaktycznych na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, które pozwoliły kilkuset studentom naszej uczelni rozwinąć kompetencje międzykulturowe i językowe oraz zbudować sieć relacji międzynarodowych w oparciu o doświadczenie uczenia się w środowisku międzynarodowym.

W 2017 r. pełniłam funkcję **przewodniczącej komitetu organizacyjnego *Intensive Program Sustainable Banking and Finance*** – wydarzenia międzynarodowego organizowanego w Katowicach we współpracy z:

- **Inholland University of Applied Sciences (Holandia),**
- **CEU Universidad Sao Paulo (Hiszpania),**
- **University College Ghent (Belgia),**
- **University of Finance and Administration (Czechy),**
- **London South Bank University (Wielka Brytania).**

Trwający tydzień intensywny program dydaktyczny polegał na pracy studentów w grupach międzynarodowych pod kierunkiem nauczycieli akademickich reprezentujących wszystkie zaangażowane uczelnie. Ważnym elementem programu był wykład Pani Sandry Schoonhoven pełniącej funkcję Head of Sustainability Programs ING Bank The Netherlands. Podczas tego wydarzenia pełniłam również rolę wykładowcy przedmiotu *Remuneration schemes and bonuses in banking sector*.

W latach 2015 – 2018 brałam aktywny udział w pracach **komitetu organizacyjnego *International Week: New Frontiers in Finance and Accounting***. To wydarzenie dydaktyczne umożliwiała corocznie ponad stu studentom Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach uczestnictwo w przedmiotach prowadzonych w języku angielskim przez wykładowców z Belgii, Chile, Chorwacji, Gruzji, Holandii, Niemiec, Szkocji, Ukrainy, Węgier, Włoch i Polski.

W 2017 r. oraz w 2019 r. byłam też **członkiem komitetu organizacyjnego *International Project Week*** organizowanego we współpracy z **Odisee University of**

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Applied Sciences w Brukseli. W ramach tego projektu dydaktycznego studenci z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach i z Odisee University of Applied Sciences w Brukseli brali udział w warsztatach oraz współpracowali w grupach międzynarodowych nad rozwiązaniem studiów przypadku. Do moich osiągnięć organizacyjnych zalicza się również pracę w charakterze **członka komitetu organizacyjnego konkursu „Strategia – Analiza – Decyzje”**. Jest to konkurs dla wszystkich studentów studiów I i II stopnia wszystkich wydziałów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach z zakresu sprawozdawczości i analizy finansowej oraz strategii finansowej przedsiębiorstwa. W Komitecie organizacyjnym konkursu pracowałam w jego dwóch edycjach: 2016 i 2017.

Byłam również inicjatorem porozumienia o współpracę pomiędzy Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach a Betamed S.A. i pracowałam na rzecz realizacji warunków porozumienia. W ramach porozumienia została otwarta linia dedykowanych praktyk dla studentów kierunku Finanse i Zarządzanie w Ochronie Zdrowia w Betamed S.A. oraz przeprowadzone zostało proseminarium studentów tego kierunku z menedżerami z zakresu finansów i zarządzania tej spółki (19 kwietnia 2016 r.).

6.3. Współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym

Osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki wynikają z prowadzonej przeze mnie współpracy z przedstawicielami środowisk praktyki gospodarczej. Jestem autorem szkoleń dla kadry wyższego szczebla administracji samorządowej województwa śląskiego (skarbników). Ponadto przygotowuję i opracowuję ekspertyzy dla podmiotów zewnętrznych: przedsiębiorstw zaliczanych zarówno do sektora MSP jak i przedsiębiorstw dużych. Ekspertyzy realizowałam w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw oraz analizy finansowej przedsiębiorstw. Szkolenia z kolei – w obszarze partnerstwa publiczno-prywatnego. Osiągnięcia te prezentuje poniższe zestawienie.

Autoreferat przedstawiający opis kariery zawodowej, dorobku oraz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej

Szkolenia i ekspertyzy dla podmiotów zewnętrznych

„Ekspertyza dotycząca strategii społecznej odpowiedzialności biznesu oraz raportu społecznej odpowiedzialności biznesu” - 2018

Wykonana na rzecz PGG S.A.

Zlecona przez Centrum Badań i Transferu Wiedzy UE Katowice (powołanie na członka zespołu realizującego ekspertyzę)

„Ekspertyza dotycząca repozytorium reguł decyzji biznesowych w odniesieniu do finansowych wskaźników sektorowych do wykorzystania w aplikacji komputerowej do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa” - 2018, 2019

Wykonana na rzecz PHU Coma Artur Łopata

Zlecona przez Centrum Badań i Transferu Wiedzy UE Katowice (powołanie na członka zespołu realizującego ekspertyzę)

„Ekspertyza dotycząca propozycji dodatkowych wskaźników analitycznych do aplikacji komputerowej do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa” - 2015

Wykonana na rzecz PHU Coma Artur Łopata

Zlecona przez Centrum Badań i Transferu Wiedzy UE Katowice (powołanie na członka zespołu realizującego ekspertyzę)

„Ekspertyza dotycząca poprawności aplikacji komputerowej eanaliza.pl przeznaczonej do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, w zakresie budowy formuł, opisu i interpretacji wskaźników finansowych oraz komunikatów o błędach aplikacji” - 2015

Wykonana na rzecz PHU Coma Artur Łopata

Zlecona przez Centrum Badań i Transferu Wiedzy UE Katowice (powołanie na członka zespołu realizującego ekspertyzę)

Szkolenie o tematyce „Partnerstwo Publiczno-Prywatne” dedykowane skarbnikom jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa śląskiego - 2011 i 2012

Zleceniodawca: Regionalna Izba Obrachunkowa

Anna Doś